

2021

ECONOMISCH DOSSIER

Sigma vzw,
federatie van de algemeen vertegenwoordigers van materieel
voor openbare en privé-werken, voor de bouw en de goederenbehandeling

UNDERSTANDING CONSTRUCTION
THANKS FOR YOUR

INHOUD

- 5 Voorwoord
- 9 Sigma in 2021
- 15 De sectie Lift-Trucks
- 21 De sectie Burgerlijke Bouw
 - 31 De subsectie Generatoren
 - 37 De subsectie Bekisting
- 39 Macro-economische situatie

VOORWOORD

Dries Van Haut

Gedelegeerd Bestuurder Van Haut NV

Voorzitter van Sigma

WAT NOG MEER ?

Waar ik mij vorig jaar vooral afvroeg hoe lang het allemaal nog ging duren is er vandaag eigenlijk nog helemaal geen sluitend antwoord op die vraag en is er bovendien nog een andere vraag bij gekomen : "Wat staat er ons allemaal nog te wachten ?"

Wat de coronapandemie betreft zijn bij ons in België de beperkingen zo goed als achter de rug. Op een mondkapertje in de zorg of op het openbaar vervoer na zijn er voor onze dagelijkse activiteiten vrijwel geen beperkingen meer. Maar er is ook nog iets met een vel en een beer, dat we niet uit het oog mogen verliezen. Er zijn in de voorbije jaren nog ogenblikken geweest, dat we dachten dat het beestje verslagen was terwijl het enkele maanden daarna in licht gewijzigde vorm harder toesloeg dan voorheen. De recente lockdown in Shanghai illustreert dat zeer duidelijk. Business as usual is het zeker nog niet. En daar zijn een aantal bijkomende factoren voor verantwoordelijk.

Na de aardschok van de Covid19 pandemie kregen we immers nog een aantal behoorlijke naschokken. Eerst was er het containerschip de Evergiven dat gedurende langere tijd het Suez kanaal blokkeerde en daardoor de mondiale containertrafik compleet in de war stuurde. Tot overmaat van ramp besloot Vladimir Putin om, wat hij zelf een 'speciale militaire operatie' noemt, te starten in Oekraïne.

Gevolg : de al sterk gestegen prijzen gaan helemaal door het dak. Van grondstoffen en componenten over energie en levensmiddelen tot loonkosten : bijna alles wordt in de opwaartse spiraal meegesleurd. De inflatie in België bereikt een ongezien hoogtepunt van 8,31% in maart en april van dit jaar.

Alles wordt dus opeens veel duurder. Door de grondig verstoorde supply chains worden levertermijnen opeens gigantisch veel langer en meer onvoorspelbaar. Ook blijken plotseling bijzonder veel producten hoofdzakelijk uit Oekraïne te komen. Bij staal kunnen we ons wel iets voorstellen, hoewel plots alle soorten en vormen staal van daar zouden komen. Ook de prijzen van de pasta in Italië exploderen, omdat het graan van de echte Italiaanse pasta blijkbaar uit Oekraïne komt. Kabelbomen die de elektrische signalen in auto's en machines doorgeven, zouden ook al voornamelijk uit het door oorlog geplaagde land komen. En zo kunnen we nog wel een tijdje doorgaan. Dat doet natuurlijk de vraag rijzen of het wel allemaal klopt dat die producten hoofdzakelijk van daar komen of dat het niet tevens handige jongens zijn die van de situatie profiteren om hun prijzen te kunnen verveelvoudigen. Wat er ook van zij, duurder betalen moeten we.

De stijgende prijzen en langere levertermijnen hebben er ook voor gezorgd dat onze klanten massaal bestellingen hebben geplaatst. Dat is voor een stukje zichtbaar in de hierna gepresenteerde cijfers over 2021. Het zorgt er ook voor dat de orderboeken meer dan overlopen voor de uitleveringen in 2022. Door al de onzekerheden weten we echter niet wanneer alles gaat uitgeleverd kunnen worden. Dergelijke oververhitte marktsituaties doen mij echter met de schrik om het hart terugdenken

aan 2008, toen na een periode met hoge prijzen, lange levertermijnen en overvolle orderboeken het kaartenhuis plots in elkaar stuitte. Ik hoor vandaag de dag veel van mijn collega's daarbij de opmerking maken : "Ja, maar de situatie is vandaag toch anders dan toen..." Dat klopt, maar ik zie toch opvallend veel parallellen met de situatie toen. Nu de oorlogssituatie in combinatie met de alsmaar stijgende prijzen investeerders op de rem doet trappen, zou het wel eens kunnen dat klanten bestellingen gaan annuleren. Als dat dan een zichzelf versterkend effect wordt, komen er plots te veel en te dure machines op voorraad staan met alle gevolgen van dien. Laat ons dus hopen dat het zover niet komt, maar enige waakzaamheid is toch geboden.

In de volgende hoofdstukken krijgt u een gedetailleerd beeld van hoe onze sector het ervan af heeft gebracht in 2021. En hoewel we in het verleden al voorzichtig opperden dat bomen niet tot in de hemel groeien, moeten we toch vaststellen dat ze in 2021 in ieder geval een heel stuk boven de wolken uitstaken. Waar we dachten dat we eigenlijk niet hoger konden, deden vrijwel alle machinecategorieën het opnieuw uitstekend en sneuvelden weerom enkele records. Algemeen gezien kloppen beide secties weer af met 'all time high' cijfers.

Dat 2022 waarschijnlijk niet zo extreem goed zal zijn, kon u al afleiden uit mijn eerdere beschouwingen over de huidige situatie. Ongetwijfeld wordt het nog steeds een zeer behoorlijk jaar. De orderboeken zijn zoals reeds vermeld, nog steeds goed gevuld en het zullen de uitleveringen zijn, die het resultaat van 2022 gaan bepalen.

De economische activiteit van onze klanten blijft voorlopig redelijk behoorlijk doorgaan. De bouwactiviteit kent enigszins wel hinder door de extreme prijsstijgingen van de grondstoffen, maar dit treft vooral de woning- en de industriebouw. De infrastructuurwerken - waar wij vooral een afzetmarkt voor onze machines en materieel vinden - blijven op een behoorlijk peil. De overheid probeert daarmee de economische motor niet te doen sputteren. Er is wel een zwaard van Damocles dat ons boven het hoofd hangt. In geval de perikelen in het PFOS dossier omtrent de 3M fabriek in Zwijndrecht ervoor zorgen dat de Oosterweelwerf grotendeels wordt stilgelegd, komen er opeens een heel aantal machines beschikbaar, waardoor onze klanten opeens geen behoefte meer zullen hebben aan nieuwe machines. We hopen dat de politiek verantwoordelijken een oplossing vinden, die niet tot een grote stilstand zal leiden.

De logistieke activiteit voelt uiteraard de impact van de hogere brandstofprijzen. Dit vertaalt zich echter vooral in duurdere kosten die men probeert door te rekenen aan de klanten. De impact op het activiteitsniveau wordt voorlopig nog beperkt ingeschat. Er wordt echter met alle mogelijke scenario's rekening gehouden voor de toekomst. Economische voorspellingen zijn vandaag de dag waarschijnlijk ook meer gebaat met een bezoek aan Madame Soleil, omdat de onzekerheden in de parameters en de te verwachten evolutie ervan bijzonder onzeker zijn.

De grote onbekende vandaag is dus de mate waarin onze economie gaat stilvallen. Hoe hard gaan bedrijven en consumenten op de rem staan? Stagnatie van de economie gecombineerd met inflatie noemt men stagflatie. In de klassieke economische modellen gaat dit gepaard met een hogere werkloosheid. Dat is iets waar we vandaag nog niet mee te maken hebben. Integendeel zelfs, de tekorten op de arbeidsmarkt lijken groter dan ooit tevoren. Omdat wij in onze sector vooral technische profielen zoeken, is de situatie vandaag de dag ronduit dramatisch te noemen.

Een krantenartikel uit De Tijd van oktober 2021 schetste al een somber beeld van de mogelijke stagflatie met enerzijds de parallellen met de situatie net voor de oliecrisis van de jaren '70 en anderzijds de verschillen. Waarbij het onderzoeksbureau Capital Economics het eerder over een 'stagflatie-lite' heeft als meest waarschijnlijke scenario. Uiteraard werd dat artikel geschreven ruim voor de crisis in Oekraïne en het is opvallend hoe de term stagflatie opeens opduikt in de pers op het ogenblik dat ik dit artikel schrijf. Door de ervaringen uit het verleden zijn de centrale banken ook beter voorbereid op wat er ons boven het hoofd hangt. Dit wordt ook duidelijk geïllustreerd door de ingreep van de Amerikaanse centrale bank (Fed) die voor het eerst in 22 jaar de rente met 50 basispunten ineens verhoogt om de hoge inflatie in te dijken en bovendien nog verdere verhogingen in de toekomst aankondigt.

De toekomst voorspellen blijkt dus moeilijker dan ooit. In tegenstelling tot vorig jaar kan ik dus helaas niet zeggen dat het einde van de tunnel in zicht is. We zijn een nieuwe donkere tunnel ingedoken, waarvan ik mag hopen dat die niet te lang is.

En om te eindigen gooi ik er graag nog een citaat tegenaan. Dit keer 2 zelfs en beide van Nobelprijswinnaars. De Deense natuurkundige Niels Bohr zei : "Prediction is very difficult, especially about the future". Onze eigen Belgische winnaar Ilya Prigogine ging er iets dieper op in : "The future is uncertain... but this uncertainty is at the very heart of human creativity".

Laat ons dus onze creativiteit aanwenden om uit de tunnel te geraken.

Dries Van Haut
voorzitter Sigma vzw

SIGMA IN 2021

Joëlle Germain

Algemeen Secretaris Sigma

- > 72 leden > 3100 directe personeelsleden
- > 4 secties, 18 netwerkmomenten met boeiende keynote speakers
- > Een studiedienst van 10 experts ten dienste van de leden
- > Goederenbehandeling (20 leden)
Omzet > 630 miljoen €
- > Burgerlijke Bouw (52 waarvan 5 Generatoren & 9 Bekisting)
Omzet > 1,051 miljard €

TEWERKSTELLING BIJ SIGMA LEDEN

	2020	2021	Vershil in % 2021 - 2020
Lift-Trucks + Burgerlijke Bouw			
Arbeiders	1.672	1.669	-0,18%
Bedienden	1.480	1.497	1,15%
Totaal	3.152	3.166	0,44%

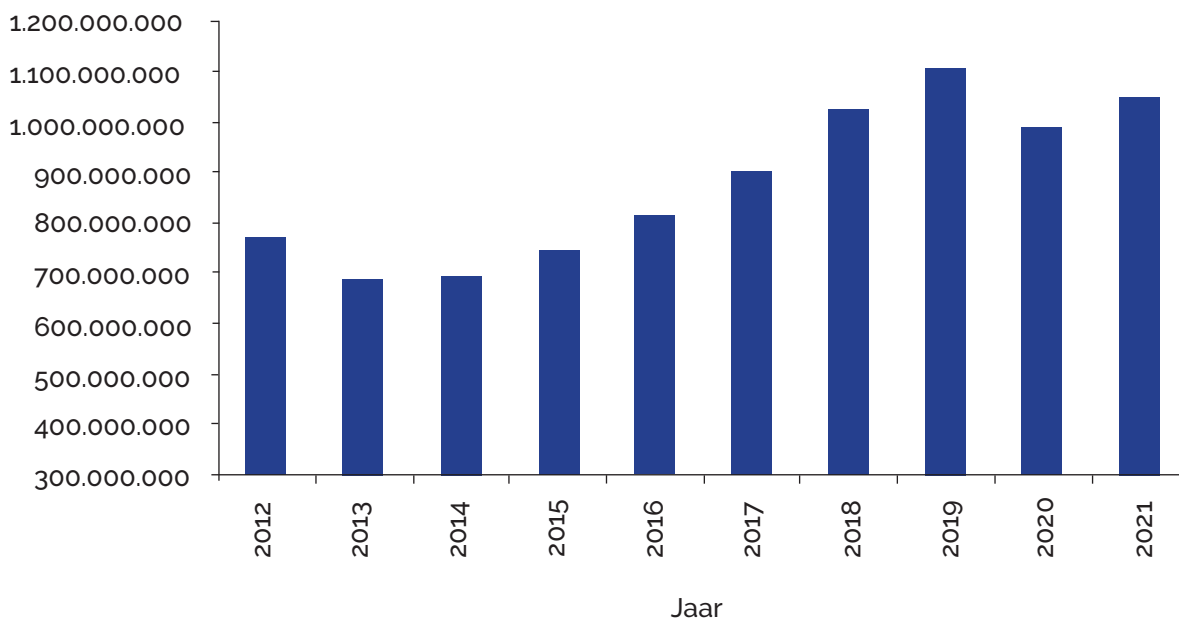
Lift-Trucks			
Arbeiders	871	835	-4,13%
Bedienden	623	636	2,09%
Totaal	1.494	1.471	-1,54%

Burgerlijke Bouwkunde			
Arbeiders	801	834	4,12%
Bedienden	857	861	0,47%
Totaal	1.658	1.695	2,23%

OMZET BIJ SIGMA LEDEN

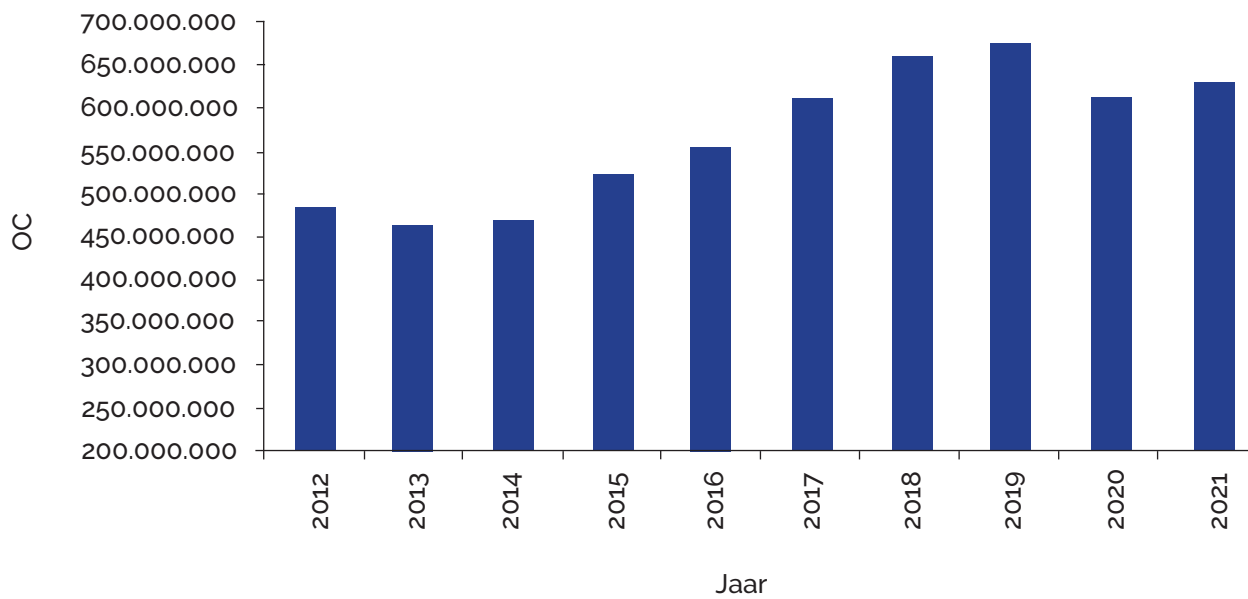
Evolutie Omzet Burgelijke Bouwkunde in €

2012	770.435.507
2013	687.228.472
2014	692.200.000
2015	739.061.940
2016	817.032.930
2017	900.615.399
2018	1.022.150.000
2019	1.106.590.000
2020	986.500.000
2021	1.051.500.000

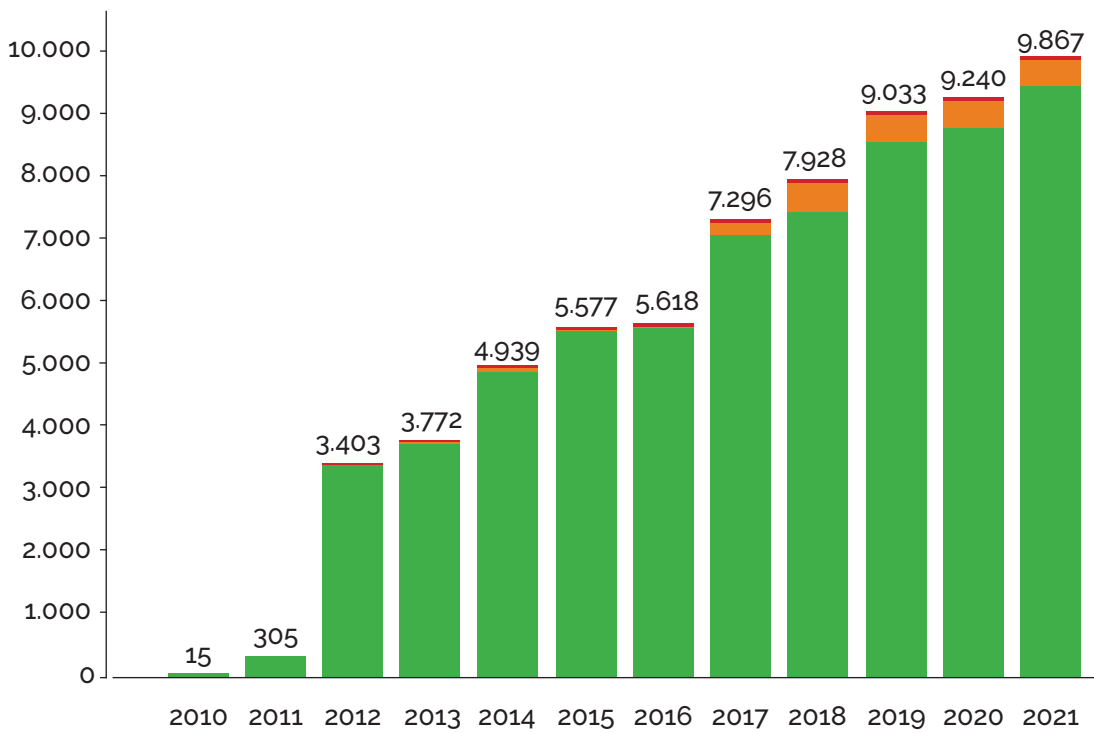

Evolutie Omzet Goederenbehandeling in €

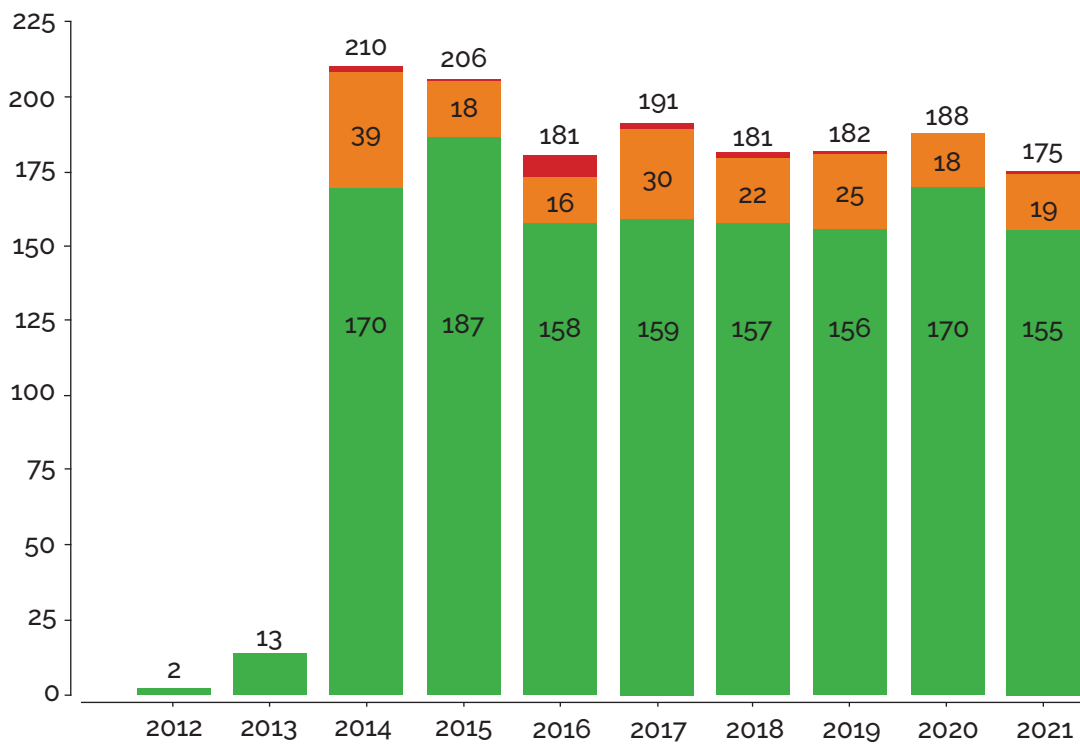
2012	482.934.781
2013	464.583.259
2014	468.833.900
2015	522.640.180
2016	555.305.191
2017	609.780.630
2018	657.500.100
2019	674.102.900
2020	608.902.900
2021	631.800.000

SIGMACert leden goederenbehandeling

SIGMACert leden betonpompen

DE SECTIE LIFT-TRUCKS

Hugues van Espen

Managing Director - Toyota Material Handling Belgium NV
Voorzitter Sectie Lift-Trucks

DE GLOBALE MARKT VAN HEFTRUCKS EN MAGAZIJNTRUCKS

Een historisch jaar – op alle vlakken

Er heerste in januari 2021 een grote onzekerheid over de evolutie van de goederenbehandelingsmarkt.

Covid had onze sector begin 2020 ernstig geïmpacteerd. Maar onze sector herpakte zich goed tijdens het laatste trimester. Zou 2021 op dezelfde trend blijven ?

Het antwoord is ... JA !

13.215 verkochte heftrucks in België.
Een nooit eerder geziene stijging met **22%** t.o.v. 2020 !

Een zakencijfer van 700 miljoen € voor onze leden, die zo'n 1.400 medewerkers in dienst hebben.

En als we ons baseren op andere Europese bronnen, zou de Belgische markt meer dan 16.000 eenheden voor haar rekening nemen. Ongelooflijk... maar waar !

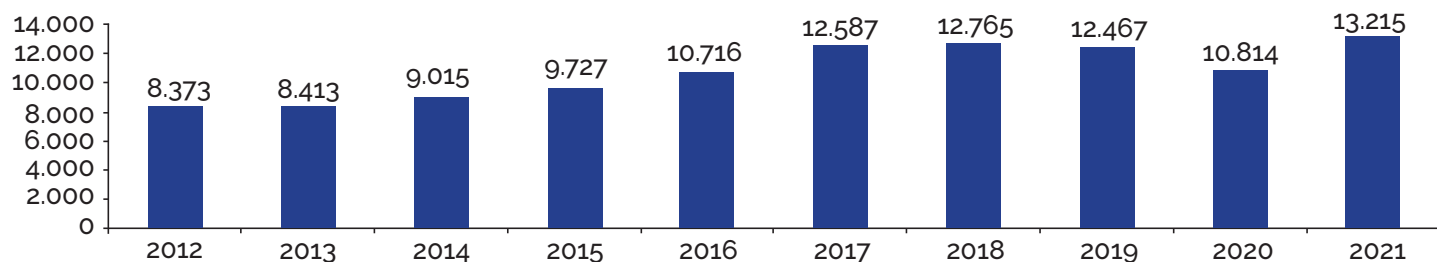
Alle sectoren hebben op volle toeren gedraaid : retail, wholesale, logistiek en vooral de booming e-commerce. Vele nieuwe magazijnen hebben het licht in 2021 gezien!

Ook het vermelden waard, de aanhoudende stijging van de **korte-termijnverhuur** van heftrucks door een groot aantal constructeurs. Zij hebben de klant nl. moeten ondersteunen in afwachting van de levering van machines nav het tekort aan halfgeleiders en bepaalde grondstoffen. Ook dit heeft 2021 sterk gekenmerkt. Het ergste blijkt echter nog niet achter de rug door het conflict tussen Oekraïne en Rusland.

Totale markt SIGMA

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Elektrische vorkheftrucks	10,1%	-9,1%	11,9%	7,5%	10,1%	33,1%	-4,2%	1,2%	-24,8%	44,8%
Thermische vorkheftrucks	-29,5%	3,3%	3,2%	3,9%	-2,3%	32,3%	7,6%	-12,0%	-37,4%	84,4%
Magazijntrucks	4,3%	3,1%	6,7%	9,0%	13,1%	9,6%	2,0%	-1,2%	-3,7%	6,5%
Totale markt SIGMA	-2,0%	0,5%	7,2%	7,9%	10,2%	17,5%	1,4%	-2,3%	-13,3%	22,2%

Totale markt

jaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
eenheden	8.373	8.413	9.015	9.727	10.716	12.587	12.765	12.467	10.814	13.215
%	-2,0%	0,5%	7,2%	7,9%	10,2%	17,5%	1,4%	-2,3%	-13,3%	22,2%

Magazijntrucks SIGMA

jaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
eenheden	5.221	2.384	5.744	6.262	7.081	7.758	7.917	7.820	7.538	8.024
%	4,3%	3,1%	6,7%	9,0%	13,1%	9,6%	2,0%	-1,2%	-3,6%	6,4%

In 2021 onthouden we vnl. de stijging van heftrucks in het algemeen, en in het bijzonder van thermische (+84.4%) en elektrische (+44.8%) heftrucks. Wat de magazijntrucks betreft, die hadden in 2020 amper van Covid afgezien en hebben alsnog een stijging gekend van 6%, met een nieuw record van 8.024 eenheden. De toename van lithium-ion batterijen, oa op elektrische stapelaars onder de 1.3 T (vaak in China gebouwd) en lichte magazijntrucks, zet z'n razendsnelle doorbraak voort.

HEFTRUCKS

In 2021 steeg de totale heftruckmarkt met **60%** (!), met een volume van **5.191** machines. Een historisch record na 2018 met 4.848 verkochte eenheden. Dit segment vertegenwoordigt 40% van de Belgische markt, tov 30% vorig jaar. Indrukwekkend ! Deze stijging wordt eerst en vooral door de goede gezondheid van de Belgische economie gestimuleerd, maar ook door investeringen in korte-termijnvloten.

Marktevolutie van de vorkheftrucks 2012-2021

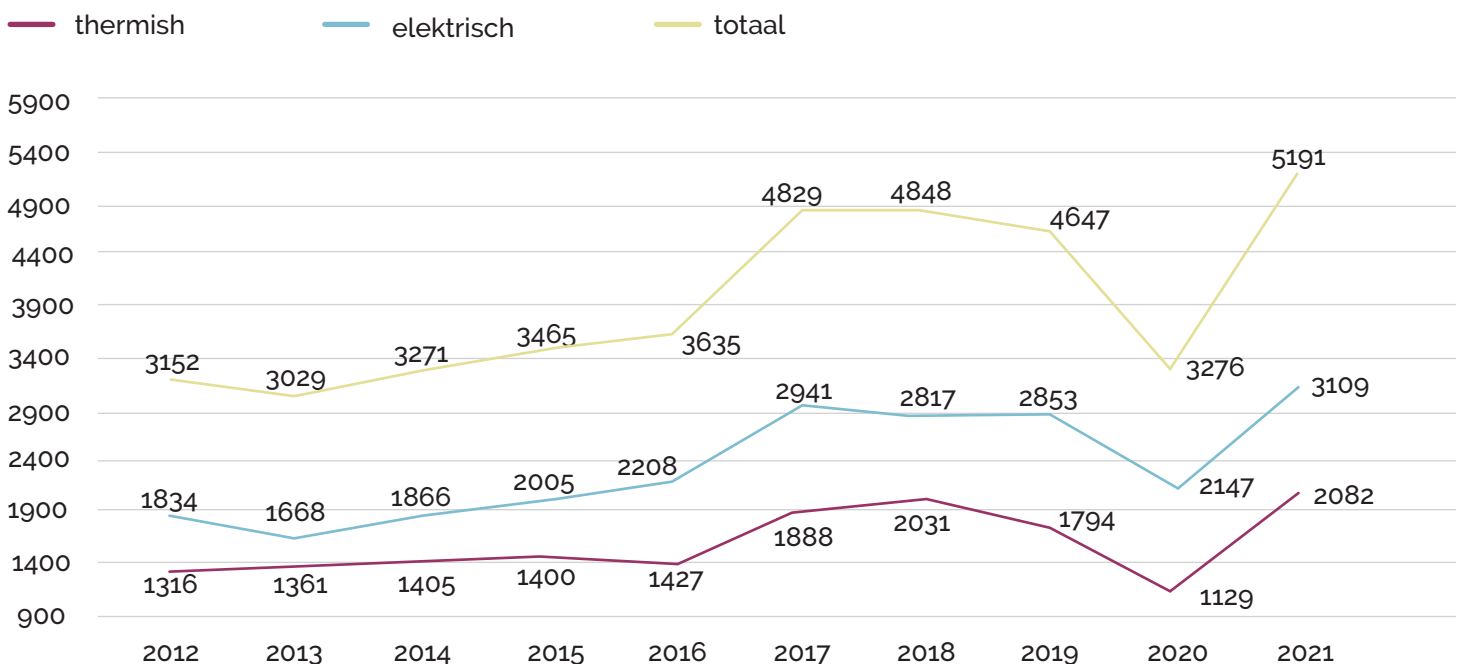
jaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
elektrisch	1834	1668	1866	2005	2208	2941	2817	2853	2147	3109
thermisch	1318	1361	1405	1460	1427	1888	2031	1794	1128	2082
totaal	3152	3029	3271	3465	3635	4829	4848	4647	3276	5191

Op vlak van thermische motoren domineert diesel ruim met 80% van het volume (1.618 machines) tov 404 eenheden op gas.

De elektrische versie blijft de favoriet van Belgische bedrijven met **60% van het volume**, hetzij 3.109 eenheden. Opnieuw een recordcijfer ! Prestaties van nieuwe heftrucks die nu op de markt verschijnen, gepaard met ambities inzake duurzaamheid van talrijke bedrijven, maken hiervan een onontkoombare optie, zelfs voor zwaardere tonnages, tussen 6 en 8 ton.

Ion-Lithium batterijen rusten al bijna 25% van de magazijntrucks uit, maar beginnen nu ook klanten van elektrische batterijen te interesseren. Het lijkt geen twijfel dat constructeurs deze technologie zullen blijven promoten, waar klanttoepassingen het toelaten.

Andere belangrijke tendens in België : de opmars van heftrucks met **waterstof** (Fuel Cell). Naast de media-aandacht rond deze technologie in de autowereld, blijkt ze steeds meer bedrijven aan te spreken. Infrastructuur en bevoorrading in groene waterstof blijven nog onopgelost. België vordert (zeer) traag maar zeker in deze strategische energetische gedachtegang.

MAGAZIJNTRUCKS

Covid19 heeft de supply chain en de manier om de eindklant te bereiken in no time grondig verstoord. Een van de talrijke gevolgen ervan is de explosieve doorbraak van e-commerce en de nood om pakjes, in kleine hoeveelheden, zo snel mogelijk te verwerken en vervoeren.

Magazijnuitrustingen hebben bijgevolg hun evolutie verdergezet en vertegenwoordigen nu 60% van het totale volume, hetzij **8.024** machines. Een record, zo ver is zeker, maar de stijging blijft in lijn met de economische stijging.

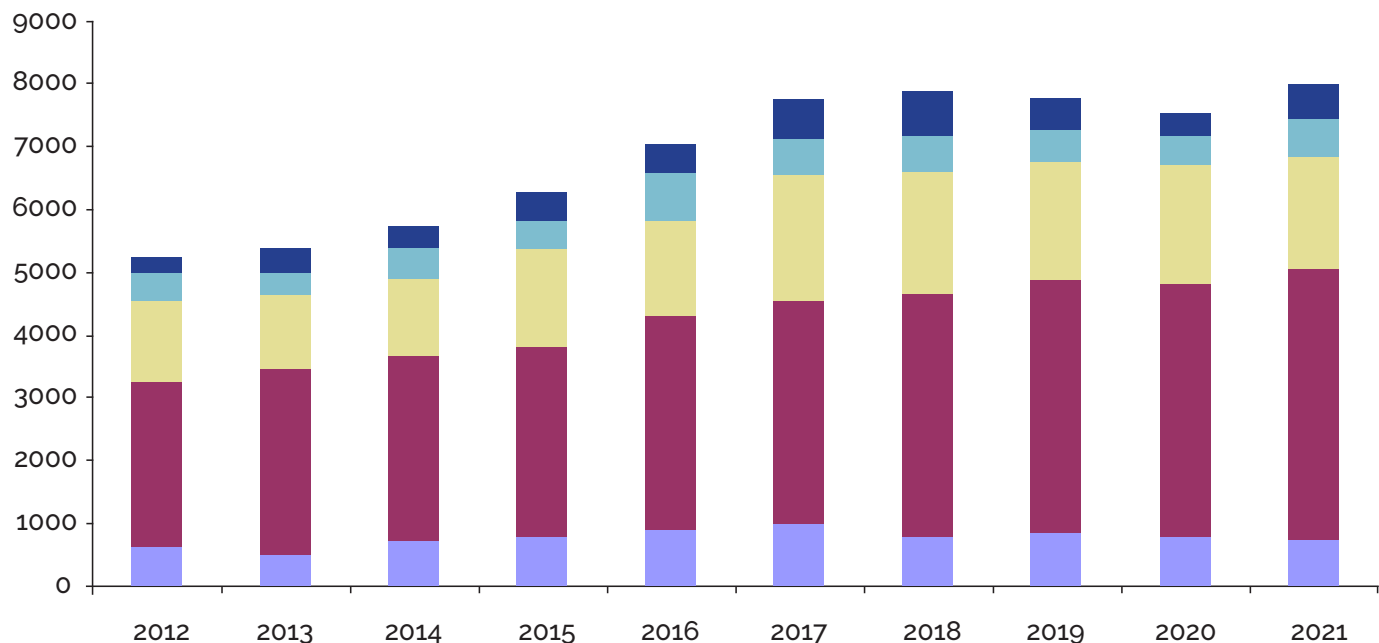
Elektrische stapelaars bevestigen hun groei met 4.322 eenheden (of 53% van het totale volume). Dit segment vertegenwoordigde slechts 2.242 machines in 2010, of 3.032 in 2015.

Een evolutie in het gamma (compactere, minder verbruik, snel ladend dankzij **ion-lithium batterijen**), verklaart deels dit succes, oa. die van stapelaars tot max 1.3 ton, waarvan China een grote producent en exporteur is, onder meer via de Haven van Antwerpen.

De vraag om processen en horizontale en verticale transporten, van punt A naar punt B zonder veel menselijke toegevoegde waarde, te herdenken en te automatiseren, blijft toenemen. Ook daar heeft de gezondheids crisis een versnellend effect gehad om het menselijke impact in het beheer van de logistieke keten maximaal te beperken.

Magazijntrucks 2012 - 2021

Magazijntrucks	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	%
Reachtrucks	651	525	732	782	889	1012	808	854	842	750	-10,9
Pallettrucks	2600	2926	2959	3032	3399	3542	3831	4047	4020	4322	7,5
Stapelaars	1299	1182	1198	1548	1551	1984	1948	1869	1846	1766	-4,3
Horizontale Orderpickers	453	371	514	477	746	623	595	468	475	602	26,7
Overige	218	380	341	423	496	597	735	582	355	584	64,5
Totaal	5221	5384	5744	6262	7081	7758	7917	7820	7538	8024	6,4

HOE DOET DE EUROPESE MARKT HET ?

Volgens de **FEM** (European Materials Handling Federation) statistieken, die geen rekening houden met Chinese import (wel te zien in de WITS cijfers), kende de Europese markt een **recordstijging van 51.2%** in 2021.

571.429 heftrucks in **2021** tegen **377.774** in 2020. Een absoluut record. Nooit eerder gezien in de Europese goederenbehandeling. Zelfs als Duitsland en Frankrijk 2 ontegensprekelijke voortrekkers zijn in de sector, dient gemeld dat alle landen een voorname stijging gekend hebben.

FEM Figures

	2021	2022	Evolution
CB ELE	127.668	74.614	71%
CB IC	57.861	38.403	51%
WH Riders	56.344	37.680	50%
HW Walkies	275.008	195.593	41%
Entry Walkies	54.548	31.484	73%
Totaal	571.429	377.774	51%

Alle categorieën hebben een aanzienlijke vooruitgang geboekt. Elektrische heftrucks noteren de hoogste progressie met 71%. Vandaag worden in Europa 2 elektrische trucks voor 1 thermische verkocht. Magazijntrucks kennen een recordgroei, getuige de goede gezondheid van de logistieke sector in Europa.

WELKE VERWACHTINGEN VOOR 2022 ?

Na dit recordjaar, na de spectaculaire evolutie van fabrieksbestellingen, rest ons deze heftrucks te produceren en te leveren aan ons cliënteel. Leveringstermijnen liepen al erg op in 2021 naar aanleiding van het gebrek aan onderdelen, halfgeleiders en bepaalde grondstoffen. Er wordt gesproken van leveringstermijnen van 6 maanden tot zelfs een jaar ! Bovendien regelt de buitensporige inflatie hier niets aan en baart ze inkopers en supply chain managers kopzorgen.

Was 2021 bijgevolg een "bubbel", een jaar waar de markt z'n bestellingen wilde plaatsen om een ruim gemediatiseerde financiële en economische crisis te anticiperen? De oorlog in Oekraïne heeft de zaken alleen maar verergerd in 2022.

U heeft het begrepen: het is onmogelijk om de evolutie van onze sector te anticiperen. Maar het is moeilijk denkbaar om een recordjaar als 2021 over te doen. Evenals het moeilijk denkbaar is dat de markt in mekaar stort. De kans is groot dat er een evenwicht komt rond 14.000 machines (FEM) voor België.

Geruststellend en positief voor alle bedrijven en personen die in onze goederenbehandelingssector werken.

DE SECTIE BURGERLIJKE BOUW

David Vandermeulen

General Manager - Bergerat-Monnoyeur Belux
Voorzitter Sectie Burgerlijke Bouw

"May we live in interesting times" zei de oude Chinees ...

De man moet zich steendood verveeld hebben, want "interesting" zijn onze tijden nu een beetje te veel van het goede.

Covid, logistieke warboel, tekort aan wisselstukken en dus machines, en nu nog een oorlogje erboven op.

MAAR, de burgerlijke bouw ploegde voort, en dit wel naar een grand cru jaar, opnieuw een record jaar met een stijging van maar liefst **20%**.

Ook de uitrustingsstukken deden het uitstekend versus 2020, maar hier zijn onze cijfers niet representatief genoeg om een recordjaar aan te tonen, maar zeker is dat er een sterke groei was.

Met een markt die naar de 8000 eenheden gaat (waar was de tijd de dat we 5000 al ongelooflijk vonden), blijft de lange termijn groeiende trend bevestigd.

Deze groei is opnieuw grotendeels (60%) toe te schrijven aan de minigravers, welke door de barrière van 3.000 eenheden breken. Ook de verreikers en de hydraulische graafmachines op rupsen stijgen sterk en zorgen zo samen voor de andere 40% stijging.

Daarnaast zijn er uiteraard nog wat stijgers en dalers, welke hieronder meer in detail besproken worden,

Tabel Globaal

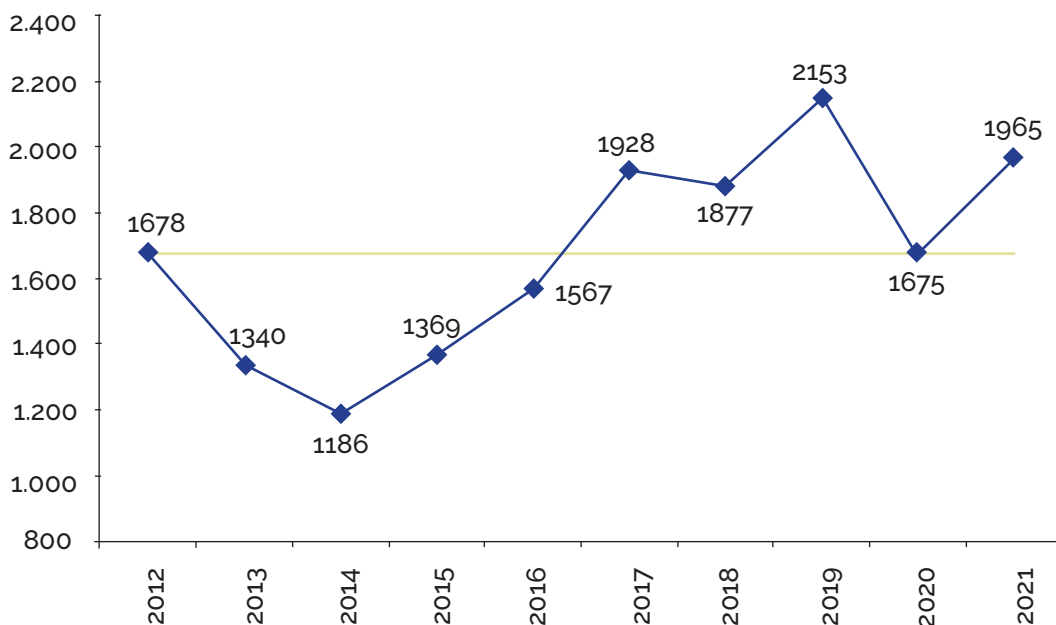
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evol 21/20 %
1-9	Walsen	209	213	179	171	144	245	236	252	263	210	225	7,1
10-11	Mini-hydraulische graafmachines	1079	1425	1251	1177	1542	1813	2172	2350	2466	2360	3100	31,4
12	Hydraulische graafmachines op rupsen	666	792	674	606	707	869	960	930	1092	833	965	15,8
13	Hydraulische graafmachines op banden	255	355	277	180	202	246	415	375	371	299	331	10,7
14	Overslagkranen op banden				22	21	20	41	39	88	61	70	14,8
15	Overslagkranen op rupsen				5	2	1	10	4	2	2	2	0,0
16	Graaflaadcombinaties	34	44	32	22	21	20	7	15	7	6	8	33,3
17	Wegschaven	5	5	2	0	4	0	3	1	1	2	1	-5,0
18	Bulldozers op rupsen	47	30	37	33	54	46	49	61	64	49	68	38,8
19	Kabelkranen op rupsen	10	10	8	6	3	6	5	3	1	1	4	300,0
20	Hijskranen, zelfrijdend of gemonteerd op vrachtwagens	24	15	10	21	20	12	22	15	10	17	12	-29,4
21	Verreikers	914	1035	878	803	858	912	980	1204	984	934	1258	34,7
22	Alle terreinen heftrucks	8	37	5	51	27	56	34	74	47	51	23	-54,9
23 a	Wielladers 0-80 pk	170	200	216	325	382	455	519	635	900	918	854	-7,0
23 b	Wielladers > 80 pk	395	385	272	255	277	298	391	368	421	345	413	19,7
24	Schrankladers op banden	241	199	147	166	164	170	208	180	210	189	175	-7,4
25	Schrankladers op rupsen	0	31	4	14	4	36	32	21	52	45	35	-22,2
26	Knikdumpers	41	50	24	39	72	56	40	78	89	68	99	45,6
27	Starre dumptrucks	6	7	14	18	6	5	7	3	17	10	10	0,0
28	Asfaltafwerk machines	28	24	19	31	23	42	36	17	19	20	27	35,0
29	Glijbekistingsmachines	6	5	7	5	3	4	1	0	1	2	0	-100,0
TOTAAL		4.138	4.862	4.056	3.950	4.536	5.312	6.168	6.625	7.105	6.422	7.680	19,6
30	Hydraulische breekhamers	392	467	429	297	191	181	99	69	117	101	180	78,2
31	Scharen, verbrijzelaars, multiprocessoren	14	24	44	45	50	28	16	11	6	10	26	160,0
32	Sloopsorteergrijpers	41	52	132	165	151	158	23	32	26	36	45	25,0
TOTAAL		447	543	605	507	392	367	138	112	149	147	251	70,7
33	Trilplaten vooruit alleen	763	556	622	594	587	621	491	586	306	194	194	0,0
34	Trilplaten vooruit & achteruit	393	302	472	494	483	486	466	444	89	49	59	20,4
35	Trilstampers	775	519	951	882	792	812	508	500	279	135	152	12,6
TOTAAL		1.931	1.377	2.045	1.970	1.862	1.919	1.465	1.530	674	378	405	7,1
38	Mobiele brekers	10	16	12	11	9	12	9	10	30	15	15	0,0
39	Mobiele zeven	13	24	37	26	42	42	56	65	93	55	60	9,1
TOTAAL		23	40	49	37	51	54	65	75	123	70	75	7,1
ALGEMEEN TOTAAL BB		6.539	6.822	6.755	6.464	6.841	7.652	7.836	8.342	8.051	7.017	8.411	19,9
36	Generatoren Productiegroepen	2185	1881	1687	2064	1915	2346	2158	2493	2358	1949	2355	20,8
37	Generatoren Noodstroom	312	571	531	797	705	549	341	289	258	195	190	-2,6
TOTAAL		2.497	2.452	2.218	2.861	2.620	2.895	2.499	2.782	2.616	2.144	2.545	18,7

Na de daling van 2020, stijgt de markt opnieuw naar deze van het record jaar 2019. We moeten dus opnieuw het 10-jarig gemiddelde verhogen.

Evolutie van de verkoop van grote machines > 10 T (12 tem 18+23b+26+27)

2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evol 2021/2020
1.678	1.340	1.186	1.369	1.567	1.928	1.877	2.153	1.675	1.967	17,4%

◆ grote machines — gemiddelde 1674

Bij de kleine machines zien we een zeer sterke stijging welke ons ver voorbij het record van 2019 brengt, maar wel terug in lijn met de groeitrend sinds 2014.

Voornameijk gedreven door de zeer sterke stijging van de minigravers +750 eenheden zijnde +30%. Het feit dat de verhuurbedrijven hun verhuurvloten terug aanvullen, zal hier zeker niet vreemd aan zijn.

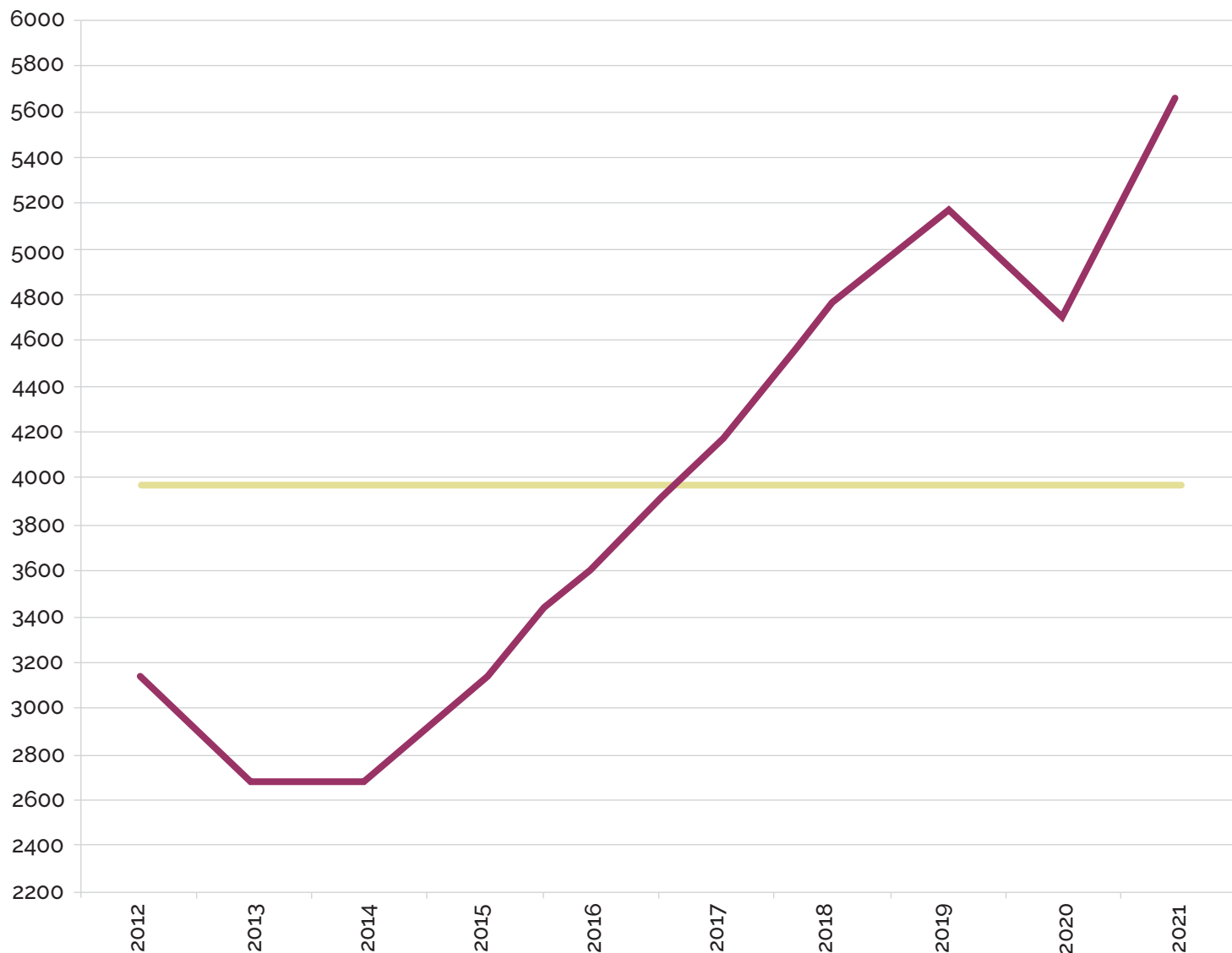
Evolutie van de verkoop van grote machines < 10 T excl breekhamers, trilplaten &-stampers

(*) (1-9, 10-11, 21, 22, 23a, 24-25)

jaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evol 2021/2020
< 10 ton excl. breek- hamers, triplaten en -stampers	3140	2680	2707	3121	3661	4155	4758	5176	4707	5670	20,46%
gemiddeld	3977	3977	3977	3977	3977	3977	3977	3977	3977	3977	

< 10 T excl breekhamers, trilplaten &-stampers

gemiddelde 3977

BELANGRIJKSTE GROEPEN:

De belangrijkste overige stijgers en dalers zijn

- Knikdumpers +46%
- Bulldozers op rupsen +39%
- Verreikers +35%
- Minigravers +31%
- Wielladers (>80 pk) +20%
- Hydraulische graafmachines op rupsen +16%
- Overslagkranen op banden +11%
- Wielladers (0-80 pk) -7%

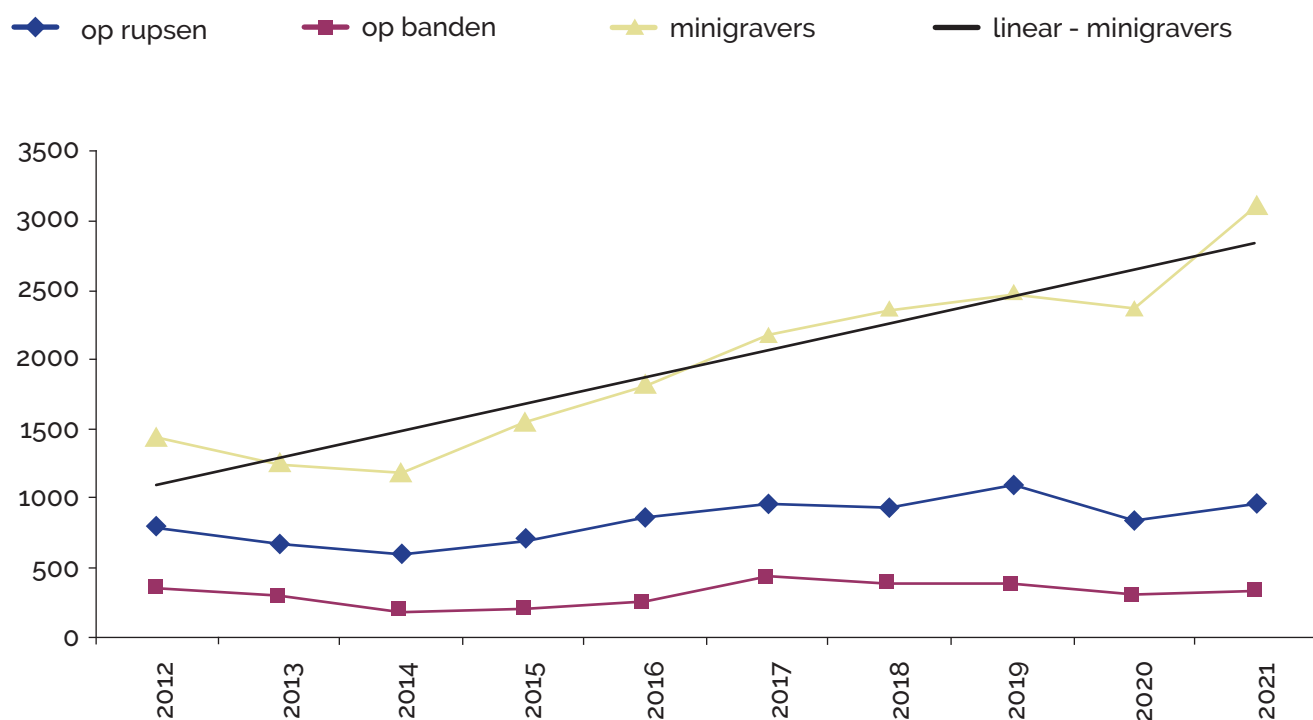
GRONDVERZET

Bij de grote machines gaan we terug naar het niveau van 2017, net onder het record van 2019.

Minigravers: Vorig jaar schreven we "Minigravers zetten hun eenzame tocht naar ongekende hoogtes even niet verder in 2020, maar er volgt nog 2021", en zie zo geschiede,

Evolutie van de verkoopcijfers van hydraulische graafmachines in België (2012-2021)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evol 2021/2020
op rupsen	792	674	606	707	869	960	930	1092	833	965	15,8
op banden	355	277	180	202	246	415	375	371	299	331	10,7
Minigravers	1425	1251	1177	1542	1813	2172	2350	2466	2360	3100	31,4

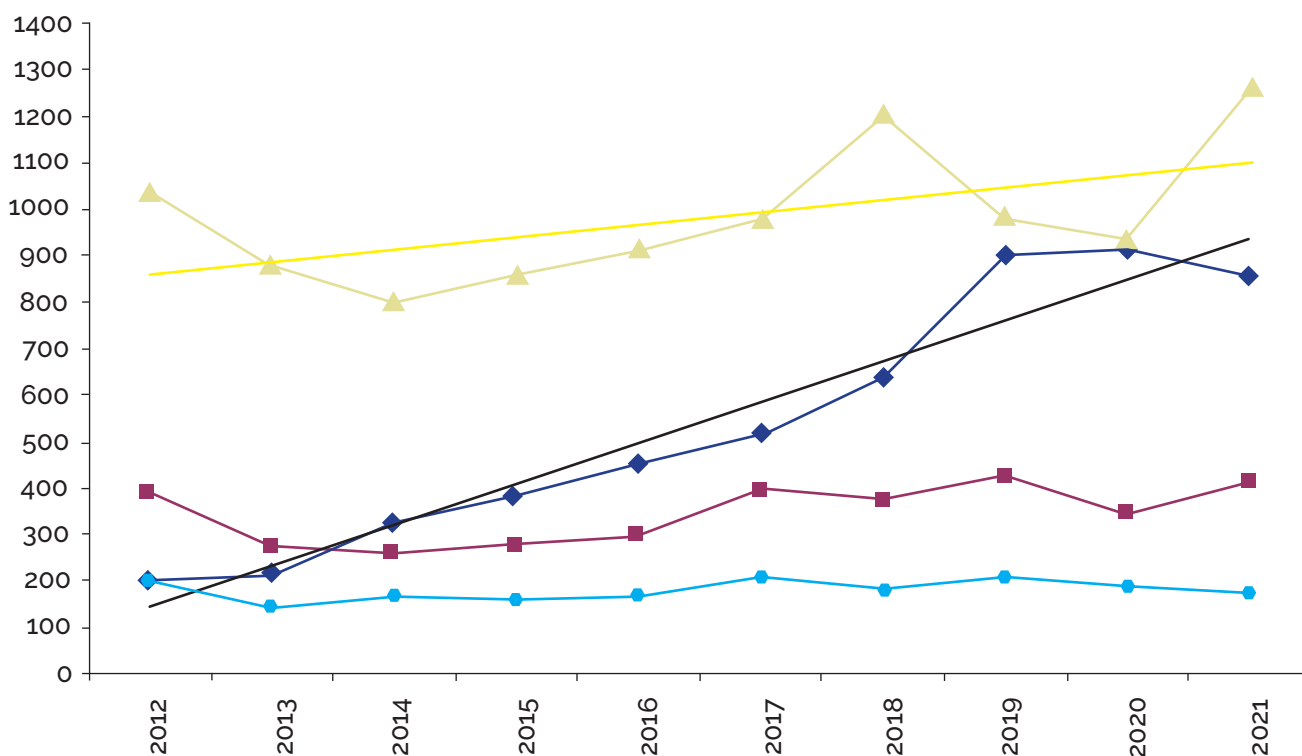
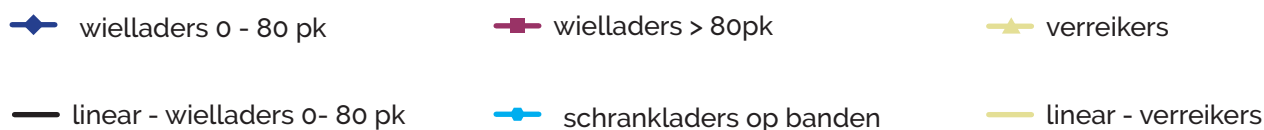
WIELLADERS & VERREIKERS

Grote wielladers stijgen met 20%, en bevestigen hierbij een eerder lange termijn stabiele markt. Kleine wielladers zijn voor het eerst onderhevig aan een kleine daling, eigenaardig, daar de algemene trend in de kleine machines stijgend is.

Verreikers stelen hier echter de show: met 35% groei en 1260 eenheden zijn ze op eenzame recordhoogte.

Evolutie van de verkoopcijfers in België (2012-2021)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evol 2021/2020
wielladers 0 - 80pk	200	216	325	382	455	519	635	900	918	854	-7,0
wielladers > 80 pk	385	272	255	277	298	391	368	421	345	413	19,7
verreikers	1035	878	803	858	912	980	1204	984	934	1258	34,7
schrانkladers op banden	199	147	166	164	170	208	180	210	189	175	-7,4

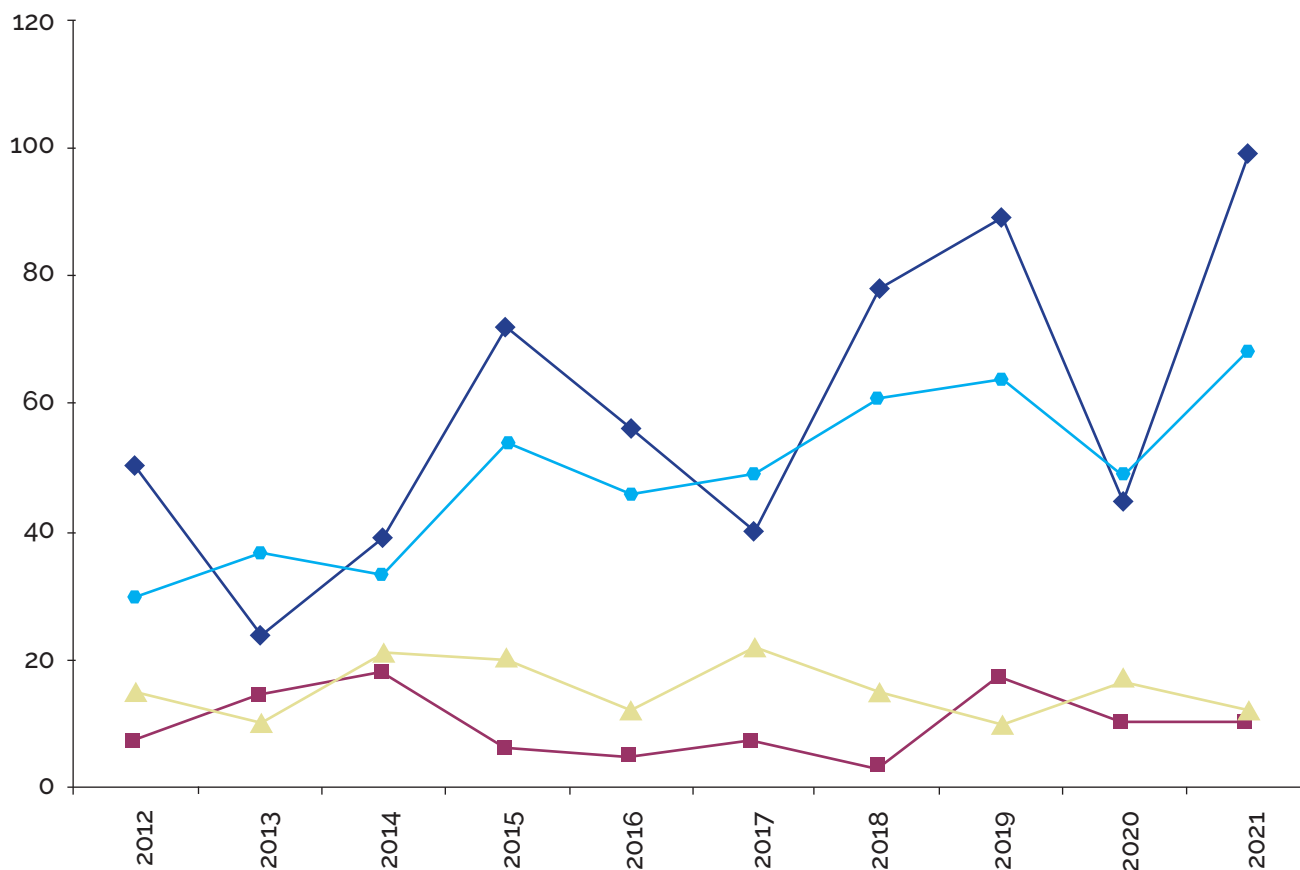
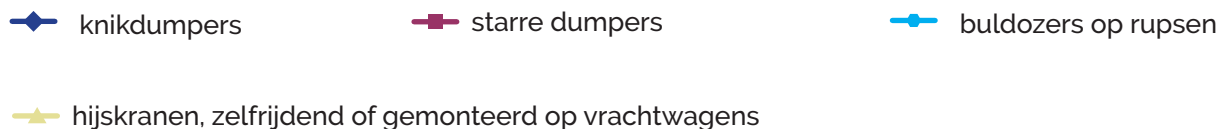

DUMPERS EN BULLDOZERS

Beide zijn kleine markten en kunnen dus sterk schommelen. In 2021 zagen we voor beide een mooie groei.

Evolutie vervoer 2012 - 2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Evol 2021/2020
knikdumpers	50	24	39	72	56	40	78	89	45	99	120,0
starre dumpers	7	14	18	6	5	7	3	17	10	10	0,0
hijskranen, zelfrijdend of gemonteerd op vrachtwagens	15	10	21	20	12	22	15	10	17	12	-29,4
bulldozers op rupsen	30	37	33	54	46	49	61	64	49	68	38,8

WEGBEKLEDING

Gezien Wirtgen beslist heeft niet meer te rapporteren, beschikken we niet meer over representatieve cijfers.

WAT VERWACHTEN WE IN 2022?

"BACKORDERS"

Alle importeurs zitten niet alleen te wachten op wisselstukken, maar hebben het jaar 2021 afgesloten met enorme orderportefeuilles.

Dit zou de markt in 2022 moeten doen stijgen. MAAR

Het geheel gaat samen met grote prijsstijgingen. De markt zal dus enerzijds afhankelijk zijn van wat we aangeleverd krijgen uit de fabrieken en anderzijds van het effect van de prijsstijgingen. Zullen deze geen al te grote invloed hebben op de nieuwe bestellingen van 2022 ?

Op dit laatste vlak zijn de eerste cijfers echter absoluut niet bemoedigend, orderintake kleine machines tonen een daling van **-45%** in Q1 2022, en grote machines van **-13%**.

Maar opnieuw, de positieve inpakt van de verhuurbedrijven op de minigravers in 2021, speelt hier nu omgekeerd.

Wordt vervolgd ...

MACHINE NUMBER: SIN 212793

CB54684Q

SYSTEM

Production Capacity: 409/day

Uptime: 99%

Energy State : Active
Pressure : 42/3
Auto
Errors : 0

Part 01
98%
BN298364S

Part 03
95%
LW234568F

Part 04
99%
CB54684Q

Part 05
97%
AA31534H

DE SUBSECTIE GENERATOREN

Eddie Bormans

General Manager - Hunter & Van Twist NV
Voorzitter Sectie Generatoren

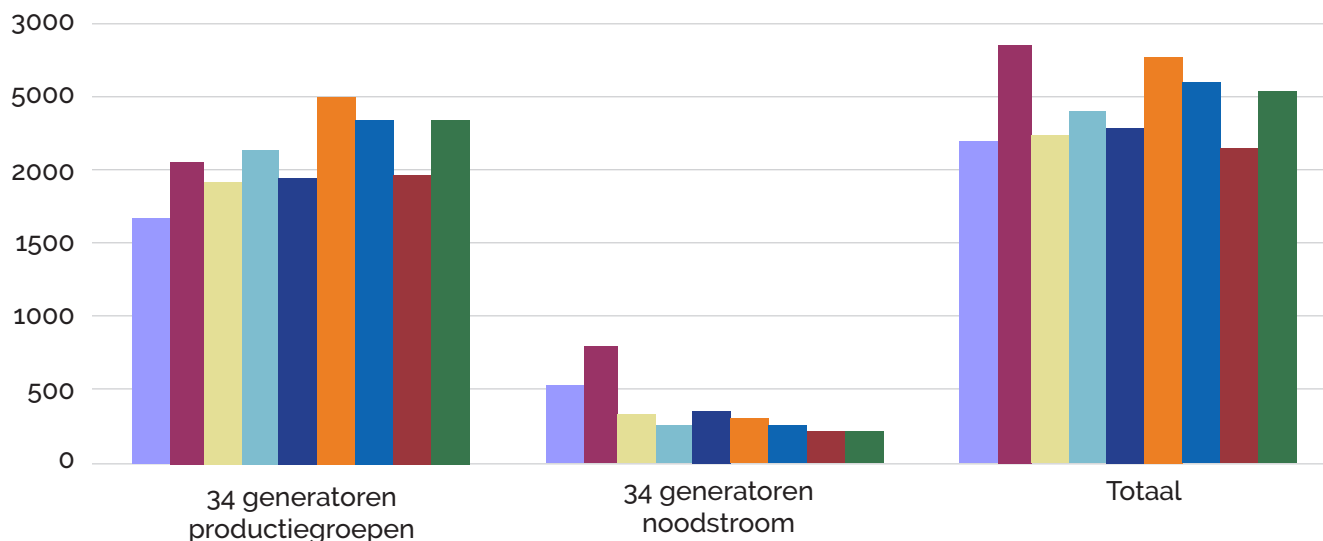
Niettegenstaande de Belgische economie in 2021 zich nagenoeg volledig hersteld heeft met een economische groei van 6.1% tov het jaar daarvoor, blijft de handel in generatoren een moeilijk gegeven. Nochtans was het eerste kwartaal veel belovend met een stijgende vraag naar vooral productiegroepen. Echter deze remonte was van korte duur en snel verviel de vraag naar zowel productie- als noodstroomgroepen terug naar het

niveau van 2020. Pas in de 2de jaarhelft steeg de vraag naar productiegroepen wat er uiteindelijk voor gezorgd heeft dat er een groei van 20% kon genoteerd worden op jaarbasis.

Voor noodstroom was 2021 enorm volatiel maar is de markt nagenoeg status quo gebleven met 2020.

Evolutie 2013 - 2021

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
generatoren productiegroepen	1687	2064	1915	2146	1958	2493	2358	1974	2355
generatoren noodstroom	531	797	323	252	341	289	258	195	190
totaal	2.218	2.861	2.238	2.398	2.299	2.782	2.616	2.169	2.545

PRODUCTIE (PRIME POWER) GENERATOREN

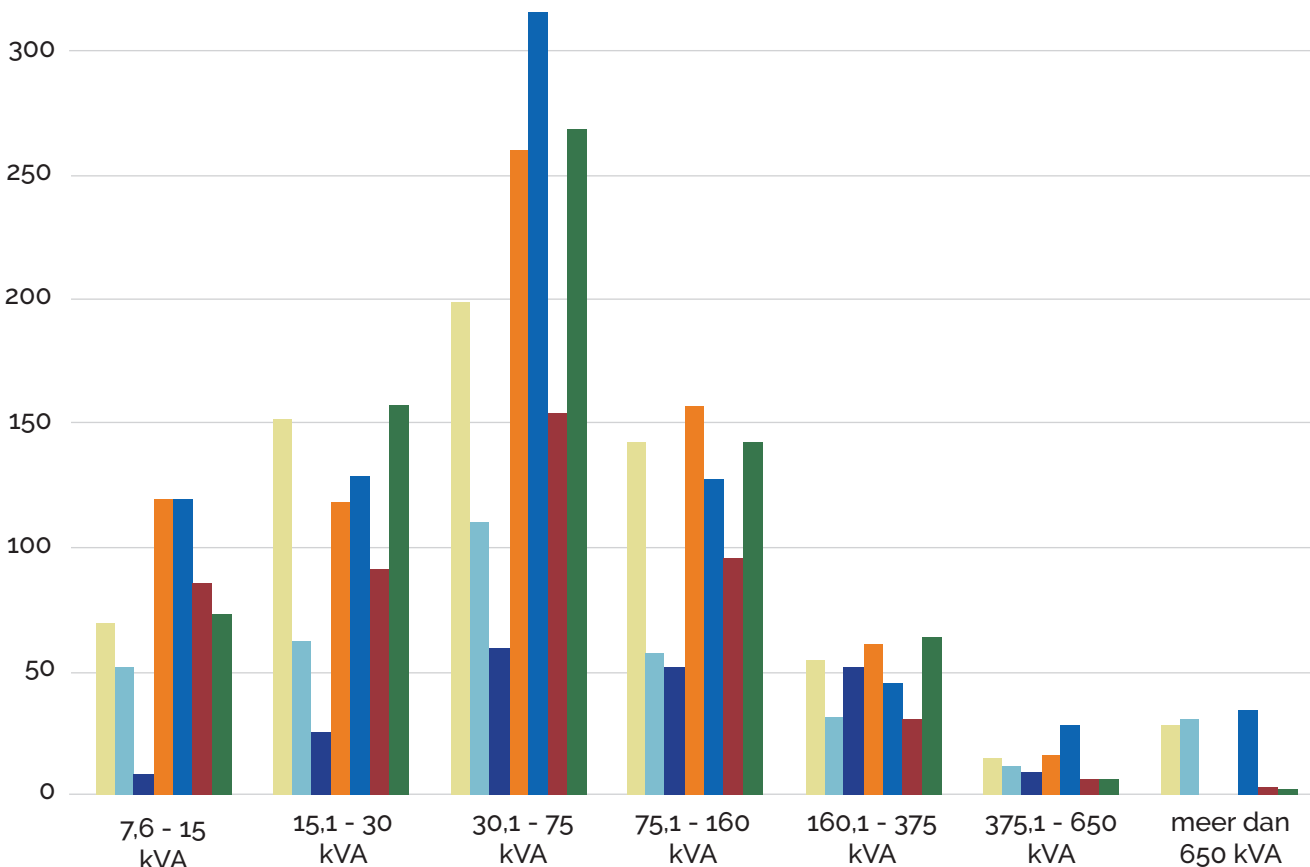
Enige nuance van de cijfers is hier toch op zijn plaats. Indien wij de kleine draagbare generatoren welke voornamelijk de kleine groepjes in de zelfbouwmarkten betreffen, buiten beschouwing laten, zien we toch een veel positiever beeld. De vermogens tussen 30 en 375kVA welke traditioneel de grootste groep uitmaken van de

industriële vermogens, laat tegelijkertijd ook de grootste stijging opmeten. Het mag gezegd, een groei met 50% tov het vorige jaar is reeds een eeuwigheid geleden dat ik dit nog eens heb mogen en kunnen verkondigen.

Evolutie productiegroepen 2015 - 2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
7,6-15 kVA	69	51	8	119	119	85	72
15,1-30 kVA	151	62	25	118	128	91	157
30,1-75 kVA	199	110	59	260	315	154	268
75,1-160 kVA	142	58	51	157	127	95	142
160,1-375 kVA	54	31	41	61	45	30	63
375,1-650 kVA	14	11	9	16	28	6	6
meer dan 650 kVA	28	30	0	0	34	3	2
totaal	657	353	193	731	796	464	710

■ 2015 ■ 2017 ■ 2019 ■ 2021
■ 2016 ■ 2018 ■ 2020

NOODSTROOMGENERATOREN

Helaas vinden we de positieve ontwikkeling nog niet terug bij de noodstroomgeneratoren. Maar ook hier mag het gezegd, de achteruitgang is wel een halt toegeeroepen en wij hopen dat we de bodem eindelijk bereikt hebben.

De groeiende onzekerheid op het vlak van stabiele stroomvoorziening door tal van factoren doet ondernemingen stilaan nadenken over de risico's die zij lopen door langdurige stroomonderbrekingen. Risico's met zware consequenties en met soms dramatische of fatale

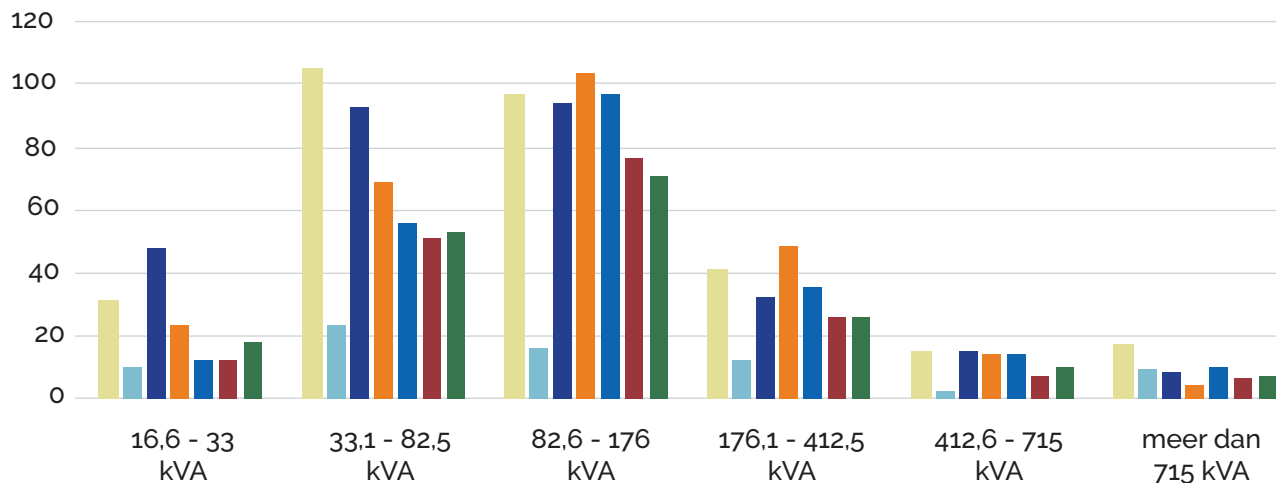
gevolgen van dien. Productieonderbrekingen, verlies van data, claims van klanten, gezondheidsrisico's en veiligheidsissues, het niet meer functioneren van watervoorzieningen en toiletten, overstromingsgevaar, geblokkeerde mensen in liften- draaideuren- roltrappen enz. tot en met het stilvallen van het openbare leven.

Een ver van ons bed show tot het je overvalt als bedrijf. In Evere en in het bijzonder bij de VRT weten ze er alles van sinds hun bedrijf nagenoeg stilviel op 6 april jongstleden. Dankzij hun noodstroom kon de noodzender blijven functioneren en konden medewerkers het gebouw verlaten.

Noodstroomaggregaten 2015 - 2021

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
8,26-16,5 kVA	11	18	44	25	24	16	6
16,6-33 kVA	31	10	48	23	12	12	18
33,1-82,5 kVA	105	23	93	69	56	51	53
82,6-176 kVA	97	16	94	104	97	77	71
176,1-412,5 kVA	41	12	32	48	35	26	25
412,6-715 kVA	15	2	15	14	14	7	10
meer dan 715 kVA	17	9	8	4	10	6	7
totaal	317	90	334	287	248	195	190

■ 2015 ■ 2017 ■ 2019 ■ 2021
■ 2016 ■ 2018 ■ 2020

WAT ZIJN DE VERWACHTINGEN VOOR 2022 ?

Bij het opmaken van dit verslag waren enkel de cijfers van het eerste kwartaal beschikbaar en werd de groei van vorig jaar niet bevestigd. Ook melden de volgende horden in onze sector zich reeds aan. Alternatieve stroombronnen voor productiegroepen vinden alsmaar sneller hun weg naar de markt in de vorm van hybride oplossingen met batterijpakketten. Bijkomend worden we hoe langer hoe

meer geconfronteerd met bevoorradingsproblemen. Grondstoffekorten, oorlog, Corona enz. zorgen ervoor dat elektronische chips, aluminium onderdelen, kabelbomen enz. moeilijker te verkrijgen zijn en levertermijnen lang zijn. Het is echter een magere troost dat onze sector niet het enige slachtoffer in dit verhaal is. Niettegenstaande zijn we optimistisch en hopen we de stijgende trend van 2021 te kunnen hervatten.

DE SUBSECTIE BEKISTING

Begin 2021 kregen de 3 bestaande secties binnen Sigma, een vierde broertje "bekisting" met toetreding van - in alfabetische volgorde - Acropol, Becona, Cometal, Construx, DBS-Bekisting, Doka, Noé-bekistingstechnieken, Peri Benelux en Wolftech.

De belangrijkste spelers op de Belgische markt die betonbekistingen en ondersteuning produceren, verkopen en/of verhuren, sloegen toen de handen in elkaar. Ze groepeerden zich in een nieuwe sectie onder de vleugels van SIGMA om zo te streven naar een meer transparante en professionele verhuurmarkt, waarin vak- kundigheid, kwaliteit en ethiek centraal staan.

Daarom heeft de sector uniforme randvoorwaarden opgesteld voor offertes en contracten zodat klanten de aanbiedingen door verschillende spelers gemakkelijker kunnen vergelijken. Ook zijn duidelijke richtlijnen opgesteld voor een uniforme afbakening van huurperiodes,

voor stockmanagement, evenals voor het aanbod van logistieke en technisch-ondersteunende of engineeringdiensten.

Om een transparante relatie tussen verhuurder en huurder te kunnen garanderen, heeft de sector ook duidelijke kwaliteitscriteria voor huurbekistingen gedefinieerd (de zogenaamde Belgische GSV-richtlijnen).

Het gevolg van deze nieuwe aanpak is dat de markt - onder andere door eenduidige contractvoorstellen - transparanter wordt zodat aanbiedingen beter kunnen worden vergeleken, er een betere ondersteuning van bouwbedrijven mogelijk is, dat concurrentie wordt bevorderd en dat mogelijke misverstanden tussen verhuurder en opdrachtgever of vertragingen als gevolg van onduidelijke contracten kunnen vermeden worden.

	2020	2021	verschil in % 2021 - 2020
Tewerkstelling			
arbeiders	125	123	-1,60%
bedienden	136	139	2,21%
totaal	261	262	0,38%

	2020	2021	verschil in % 2021 - 2020
Omzet bekisting	67.178.853	77.453.993	15,3%

▲ 3,690.47

+ 0.19
+ 0.01%

▲ 19,580

+ 28.71
+ 0.14%

▲ 29,140.36

+ 0.19%

▲ 124,825

+ 347.74
+ 0.3%

MACRO-ECONOMISCHE SITUATIE

Impact van de oorlog in Oekraïne
op de macro-economische vooruitzichten
van de Belgische economie

(National Bank of Belgium 25-3-2022)

INLEIDING

Op 24 februari 2022 viel het Russische leger Oekraïne binnen. Een aantal westerse landen, waaronder de VS, het VK en de lidstaten van de EU, reageerden met bijkomende materiële en militaire steun voor Oekraïne maar kondigden ook, in diverse stappen, ongeziene economische en financiële sancties af. Zo kwam er, eerst en vooral, een verbod op transacties met de Russische centrale bank en werden een aantal Russische banken uitgesloten van het internationale systeem voor financiële communicatie SWIFT. De handelsrelaties met Rusland werden grotendeels stopgezet, met uitzondering van de handel in energie, en een aantal westerse bedrijven schortte al haar activiteiten of geplande investeringen in Rusland op.

De oorlog, die ondertussen al enkel weken duurt, zorgt voor onnoemelijk menselijk leed en wij betuigen vooraf graag onze solidariteit met de vele slachtoffers. Onze gedachten gaan ook uit naar de collega's van de National Bank of Ukraine in Kyiv, met wie we voor diverse projecten samenwerken.

Op economisch vlak is de rechtstreekse blootstelling van de Belgische economie aan Rusland en Oekraïne, via handelsrelaties of de balansen van financiële instellingen, relatief beperkt. Toch zorgt het conflict voor belangrijke schokken die een weerslag hebben op de macro-economische en budgettaire vooruitzichten. Het gaat dan o.m.

1. INTERNATIONALE OMGEVING EN ASSUMPTIES

Zoals gebruikelijk is de voorspellingsoefening in eerste instantie gebaseerd op bepaalde assumpties met betrekking tot de internationale economische en financiële omgeving. De hypothesen van de **recente macro-economische projecties van de ECB van begin maart** vormen hierbij het belangrijkste uitgangspunt. Omdat de vooruitzichten voor de wereldhandel ondertussen wat verder zijn verslechterd, werden de assumpties voor de Belgische uitvoermarkten niet volledig op het basisscenario van de ECB-ramingen gebaseerd, maar deels op het zgn. 'adverse scenario'. De uitvoermarkten zouden daarbij over de hele periode verder blijven toenemen en dus niet tijdelijk sterk inkrimpen, zoals bij de coronacrisis in de lente van 2020. De marktgroei zou in de komende kwartalen wel terugvallen maar in jaarcijfers niet onder 3% zakken.

De prijzen op internationale markten vormen een belangrijk transmissiekanaal voor de impact van de oorlog op de Belgische economie. Zowel energie- als bepaalde grondstoffenprijzen zijn fors toegenomen sinds de start van het conflict en zijn bijzonder volatiel gebleken in de afgelopen weken. Voor het prijsverloop over de ramingsperiode wordt zoals gewoonlijk rekening gehouden met de marktverwachtingen die blijken uit de termijncontracten op de internationale markten (futures). In deze analyse werd specifiek gebruik gemaakt van een gemiddelde van de futures-prijzen zoals die werden opgetekend

om de prijsbewegingen op de internationale energie- en grondstoffenmarkten, negatieve vertrouwenseffecten (zoals geïllustreerd door de spectaculaire afname van het consumentenvertrouwen in maart), maar ook om de effecten van de toenemende opbrengst van de indirecte belastingen op energie en de bijkomende uitgaven voor compenserende maatregelen of vluchtelingenopvang op de overheidsbegroting. Deze schokken zijn uiteraard nog niet weerspiegeld in de recentste najaarsprognoses van de Bank (december 2021), al liepen de energieprijzen ook toen al sterk op.

Tegen die achtergrond worden de najaarsprognoses in deze nota tussentijds bijgesteld. Hierbij moet worden gewezen op twee belangrijke randbemerkingen. Deze tussentijdse oefening kon niet verlopen volgens de normale procedures die worden gehanteerd voor de halfjaarlijkse prognoses van de Bank en waarbij intensief wordt samengewerkt met de andere instellingen van het Eurosysteem, van de vastlegging van de gemeenschappelijke assumpties tot de diverse kwaliteitscontroles. Daarnaast is de hier voorgestelde raming natuurlijk een momentopname, die rekening houdt met de toestand medio-maart 2022. Verdere ontwikkelingen, op militair vlak maar ook inzake de economische en financiële sancties, kunnen de vooruitzichten sterk veranderen. Dat alles betekent dat de hier voorgestelde prognoses met een groter dan normale onzekerheid zijn omgeven.

in de week van 14-20 maart 2022. Voor de gasprijs houdt dat een heel hoog peil van gemiddeld 120 euro per MWh voor 2022 in, wat nog eens bijna de helft duurder is dan de al bijzondere hoge tarieven die werden gebruikt voor de najaarsprognoses van de Bank. Daarna zouden de prijzen wel weer geleidelijk afnemen.

Op de financiële markten zijn de onzekerheid en de volatiliteit sterk toegenomen. Dat heeft deels te maken met de oorlog maar ook met de oplopende inflatie en de verwachtingen omtrent verdere bijsturingen van het monetaire beleid. Gelet op de bijzonder sterke volatiliteit werd besloten om te werken met de technische assumpties van de bovenvermelde ECB-raming van begin maart.

Op bepaalde vlakken zijn de marktomstandigheden ondertussen al wat verder verslechterd. Zo is de olieprijs in de afgelopen dagen weer toegenomen: een vat Brent-olie kost bij het afsluiten van deze oefening alweer ruim meer dan 100 euro. Ook de rentetarieven zijn verder opgelopen: voor een tienjaarsobligatie van de Belgische overheid ligt de rente ondertussen boven 1%. Indien deze ontwikkelingen van blijvende aard zijn, zullen zij nog iets meer wegen op de economische vooruitzichten.

Tabel 1 – assumpties voor de tussentijdse raming (maart 2022)

	2021	2022r	2023r	2024r
Voor België relevante uitvoermarkten (veranderingspercentage, naar volume)	8,8	4,3	3,0	3,8
Gasprijs (euros per MWh)	46,5	120,0	68,2	45,0
Olieprijs (euros per vat)	60,1	91,9	8035	74,4
Driemaands interbancaire rente in euro (in %)	-0,5	-0,4	0,3	0,7
Rente op tienjaars obligaties van de Belgische Staat (in %)	0,0	0,7	0,9	1,1

Bronnen: Eurostysteem, NBB.

Bovenal dient te worden opgemerkt dat deze vooruitzichten niet gebaseerd zijn op een 'worst-case'-scenario voor de internationale omgeving en de energie- en grondstoffenmarkten. Zo wordt er impliciet aangenomen dat er geen harde beperking komt op de energie-uitvoer van Rusland naar Europa. In dezelfde lijn wordt verondersteld dat industriële productieprocessen in België niet volledig stilvallen door gebrek aan toelevering vanuit Rusland.

Tot slot wordt in deze voorspellingsoefening ook al rekening gehouden met de impact van de diverse maatregelen die de federale regering medio-maart heeft genomen om de energiefactuur te milderen.

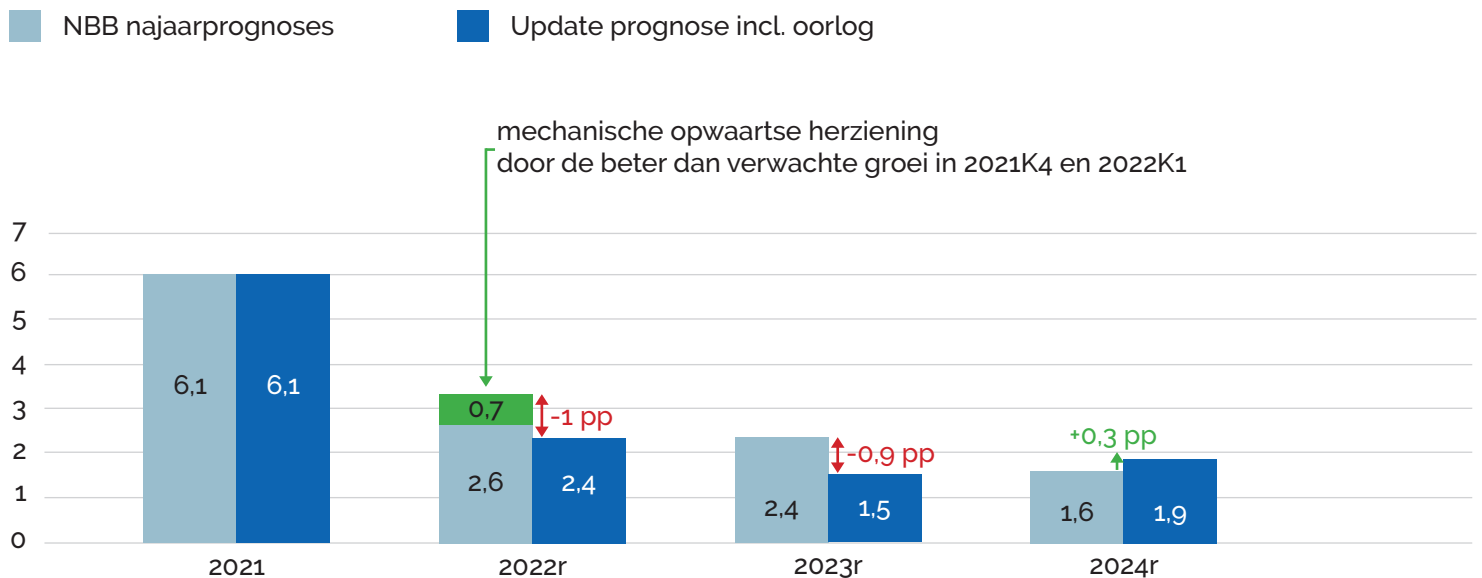
2. RAMINGEN VOOR DE BELGISCHE ECONOMIE¹

Volgens deze tussentijdse voorspellingsoefening zou de Belgische economische groei nu uitkomen op 2,4 % in 2022, 1,5 % in 2023 en 1,9 % voor 2024. In vergelijking met onze najaarsprognoses van december komt dit neer op een neerwaartse herziening van de bbp-groei met 1,2 procentpunt voor 2022-23, ten dele gecompenseerd door een opwaartse bijstelling voor 2024 van ongeveer 0,3 procentpunt. Bij de interpretatie van deze herziening voor de korte termijn, die voor 2022 zowat 0,3 procentpunt belooft, moet wel rekening worden gehouden met het betere uitgangspunt. De nieuwe raming voor de jaargroei van 2022 weerspiegelt immers ook het belangrijkere overloopeffect van het vierde kwartaal van 2021, waar de

groei wat hoger uitviel dan verwacht in december. Ook de groeiraming in het eerste kwartaal van 2022 werd, in lijn met de analyse in de recentste Business Cycle Monitor, duidelijk opwaarts bijgesteld ten opzichte van de najaarsramingen. Zonder dat betere vertrekpunt zou de neerwaartse bijstelling van de jaargroei voor 2022 zowat 1 procentpunt zijn geweest. Hoewel de kwartaal-groeiramingen voor 2023, op basis van de bovenvermelde assumpties, nauwelijks werden gewijzigd, wordt dus ook de jaargroei voor volgend jaar neerwaarts beïnvloed door overloop-effecten.

¹De belangrijkste resultaten zijn opgenomen in een overzichtstabel op het einde van dit artikel.

Grafiek 1 - Reële bbp groei in België (veranderingspercentages op jaarbasis)

Bronnen: INR, NBB.

Het nog relatief gunstige groeicijfer voor het eerste kwartaal verhuult een duidelijke conjuncturele verslechtering in de loop van dat kwartaal, m.n. na het begin van de oorlog. De impact daarvan zal, volgens onze huidige inschatting, evenwel duidelijker zichtbaar zijn op het groeicijfer van het tweede kwartaal, dat nu licht negatief is (-0,2 %). De economie trekt in de tweede jaarhalfst weer wat aan, maar de groeicijfers blijven lager dan in de najaarsprognoses.

De neerwaartse bijstelling van de groei vloeit voort uit diverse vraagcomponenten. Wat de buitenlandse handel betreft, wordt de uitvoergroei tot diep in 2023 neerwaarts herzien ten opzichte van de najaarsprognoses door zowel het (nog relatief beperkte) directe effect van het wegvallen van de Oekraïense en Russische afzetmarkten als het indirecte effect ervan via de verminderde invoervraag bij de belangrijkste handelspartners. Ook in die laatste landen wordt de economische groei immers afgeremd door de oorlog, waardoor ook hun vraag naar Belgische uitvoer terugvalt. Daarnaast leidt de hieronder beschreven opwaartse bijstelling van de inflatie, via indexeringen en hogere loonkosten, tot een verlies aan concurrentiekracht dat wat groter uitvalt dan in de najaarsprognoses. Het geraamde verlies aan uitvoermarktaandelen werd dan ook wat opwaarts bijgesteld voor de volgende kwartalen. Hoewel ook de invoergroei lager uitkomt, wordt de groeibijdrage van de netto-uitvoer in de volgende kwartalen telkens in beperkte mate neerwaarts herzien.

Het belangrijkste kanaal is evenwel de gezinsconsumptie. Volgens de recentste kwartaalstatistiek nam die eind vorig jaar al af en de huidige ramingen wijzen op een heel matige groei in de eerste jaarhalfst van 2022, met een nieuwe, zij het beperkte, terugval in het tweede kwartaal. De sterk gestegen prijzen, vooral voor energie, tasten de koopkracht van de gezinnen minstens tijdelijk aan. De indexeringsmechanismen werken immers met een zekere vertraging en motorbrandstoffen, waarvan de prijs recent ook sterk is toegenomen, vallen hoe dan ook buiten de

indexering. Dankzij de toename van het arbeidsvolume en ook rekening houdend met de overheidsmaatregelen om de energiefactuur voor gezinnen wat te verlichten, zou de koopkracht van de gezinnen dit jaar wel nog toenemen met 0,6 %. Dat is ongeveer dezelfde groei als in 2021 maar ligt veel lager dan de in de najaarsprognoses geraamde groei van meer dan 2 %.

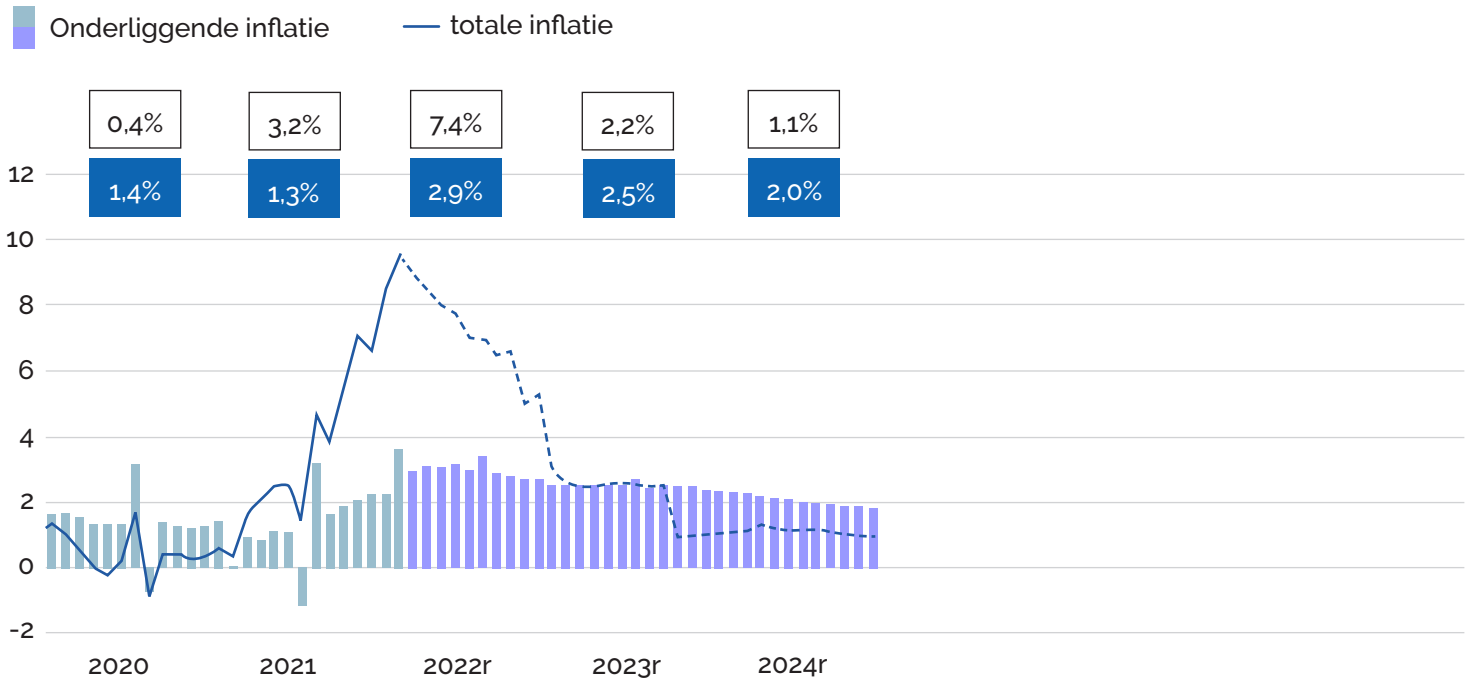
Daarenboven is het consumentenvertrouwen heel fors afgenomen in maart. Hoewel deze grote daling wellicht van tijdelijke aard zal zijn, kan dat de consumenten ertoe aanzetten de vinger wat meer op de knip te houden. Indicatoren van distributienetbeheerders geven in dat verband aan dat het gasverbruik van gezinnen in de laatste weken sterk is teruggevallen (ook indien men corrigeert voor temperatuur-effecten); dit fenomeen weegt wel minder op de bbp-groei, maar leidt vooral tot minder gasinvoer. In 2023 neemt de koopkracht weer sterker toe, door de uitgestelde werking van de indexeringsmechanismen. De gezinsconsumptie zou vanaf het einde van dit jaar dan ook een sterk herstel vertonen.

Daarbij worden de jaargroeicijfers wel vertekend door sterke overloopeffecten (bv. van de forse stijging in 2021, die ook de jaargroei in 2022 in belangrijke mate verhoogt). De afgenomen vraag naar Belgische producten vanuit binnen- en buitenland, samen met het klimaat van toegenomen onzekerheid en de piekende energieprijzen, zorgt eveneens voor een tijdelijke, maar duidelijke vertraging van het uitbreidingstempo van de bedrijfsinvesteringen. Anderzijds zal het opvangen van de instroom van vluchtelingen uit Oekraïne een opwaartse invloed uitoefenen op de overheidsconsumptie dit jaar en ook nog in 2023, al blijft het jaarcijfer volgend jaar negatief wegens het grote neerwaartse effect van de post-COVID-19 normalisatie van de overheidsconsumptie.

De opvallendste herzieningen zijn – weinig verrassend – te vinden aan de nominale kant. In de najaarsprognoses werd nog uitgegaan van een geleidelijke afname van de hoge inflatie vanaf de lente van dit jaar; dat was evenwel o.m. gebaseerd op de toenmalige futures voor

energieprijzen, die een daling te zien gaven. Mede door de oorlog in Oekraïne zijn de energieprijzen daarentegen nog verder gestegen. De totale inflatie neemt volgens de huidige prognoses dan ook trager af en blijft langer buitengewoon hoog: eind 2022 zou ze nog meer dan 5 % bedragen. De inflatieraming voor 2022 wordt dus fors opwaarts herzien, tot gemiddeld 7,4 %, vooral door de veel hogere energie-inflatie, maar ook door duurdere voeding.

Grafiek 2 - Inflatie in België (veranderingspercentages op jaarbasis, jaargemiddelde in rechthoekje)

Bronnen: Stabel, NBB.

Via de werking van de indexeringsmechanismen heeft die hogere inflatie ook een weerslag op de lonen, die deels weer worden doorberekend in de prijzen van de in België geproduceerde diensten en niet-energetische industriële goederen. Aangezien de stijgende binnenlandse kostendruk ook wordt opgevangen via een afname van de winstmarges van de ondernemingen, blijft de onderliggende inflatie, die de prijsstijgingen van die diensten en niet-energetische goederen meet, ook in deze prognoses veel beperkter dan de totale inflatie. Gemiddeld zou de onderliggende inflatie dit jaar afklokken op net geen 3 %, wat voor België wel een ongewoon hoog peil is.

Naarmate de energieprijzen, volgens de huidige assumpties, weer dalen, neemt ook de inflatoire druk geleidelijk af. Volgend jaar zou de totale inflatie al terugvallen tot iets meer dan 2 %. De matiging van de energieprijzen vanaf 2023 is daarbij wel – opnieuw – een cruciale assumptie. Alternatieve, ongunstigere scenario's waarin de energieprijzen bijvoorbeeld langer hoog blijven of volgende winter verder opveren, zijn goed denkbaar, bv. bij een verdere escalatie van de wederzijdse economische en financiële sancties tussen Rusland en de westerse landen, maar maken geen deel uit van het kader waarin deze oefening werd gemaakt.

De hogere inflatie leidt via de loonindexeringen dus ook tot het bovenvermelde bijkomende verlies aan concurrentiekracht. Bekeken over de periode 2022-2023, nemen

de uurloonkosten in de privésector met meer dan 10 % toe! Ook in 2024 zou de toename nog 2,4 % bedragen, wat het geheel over de ramingsperiode op bijna 13 % brengt. Dat is ongezien. De (energie-)inflatie valt ook hoger uit dan in de grote buurlanden, o.m. door het iets grotere aandeel van energiecontracten met variabele tarieven in België. Bovendien zijn er in de buurlanden geen automatische indexeringsmechanismen voor de lonen. Een compensatie voor de gestegen prijzen via hogere nominale lonen moet daar worden onderhandeld tussen de sociale partners. Aangezien deze onderhandelingen tijd vragen, zullen de hoge energieprijzen (minstens) op korte termijn een aanzienlijke, nadelige impact hebben op de kostenconcurrentiekracht van de Belgische ondernemingen.

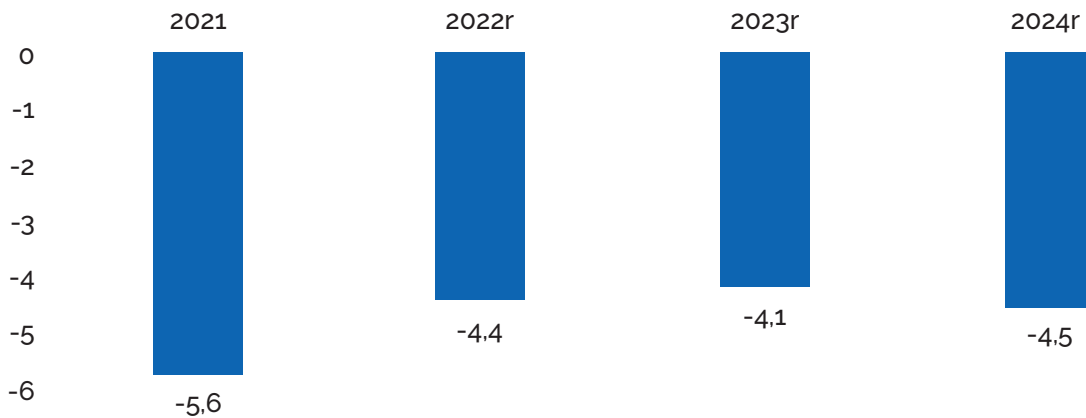
De lagere groei zal verder ook een negatieve impact hebben op de arbeidsvraag, met name in 2023, maar in vergelijking met de najaarsramingen veert die vraag ook weer sterker op in 2024. Al bij al blijft de arbeidsmarkt zeer dynamisch. Indien abstractie wordt gemaakt van het overloopeffect van de sterke realisaties in 2021, komen er de komende drie jaren zowat 100 000 jobs bij op de arbeidsmarkt, wat maar iets lager ligt dan in de najaarsramingen. De geharmoniseerde werkloosheidsgraad zou dit jaar uitkomen op 6,0 % en in 2023 pieken op 6,2 %.

De economische en humanitaire gevolgen van de oorlog wegen ook op de overheidsfinanciën. Bij een ongewijzigd

macro-economisch kader en zonder oorlog zou het in 2022 verwachte begrotingssaldo ten opzichte van de najaarsraming aanzienlijk opwaarts zijn herzien. Het begrotingsresultaat van 2021 kwam immers een stuk positiever uit, voornamelijk door een sterker dan verwachte opleving van de fiscale ontvangsten, maar ook door lager dan verwachte primaire uitgaven.

Dat verbetert ook het begrotingssaldo voor de volgende jaren. De gevolgen van de oorlog en de toenemende energieprijzen sinds december doen dit gunstige effect echter meer dan teniet. In 2022 zou het begrotingstekort uitkomen op 4,4 % bbp. Na een lichte verbetering in 2023 zou het tekort toenemen tot 4,5 % bbp in 2024.

Grafiek 3 - Begrotingssaldo (in % bbp)

Bronnen: INR, NBB.

In 2022 verzwaren vooral de door de overheid genomen maatregelen om de gevolgen van de crisis op te vangen het tekort. Deze ramingsoefening houdt rekening met de koopkracht-ondersteunende maatregelen die door de federale regering begin februari en midden maart zijn genomen, zoals de tijdelijke btw-verlagingen op elektriciteit en aardgas, de verlenging van het uitgebreid sociaal tarief en de éénmalige premie voor elektriciteitsfactuur en verwarming met stookolie,

propaan en butaan. Ook de door de Vlaamse regering genomen maatregelen van midden maart om de afhankelijkheid van fossiele energie te verminderen werden opgenomen. Daarnaast wordt aan de hand van een ruwe inschatting rekening gehouden met bijkomende uitgaven voor de opvang van vluchtelingen en hulp aan het buitenland. De verwachte toename van de repartiebijdrage van de nucleaire sector en de lagere subsidies aan offshore windmolenparken zorgen slechts voor een beperkte financiering. De totale impact van de overheidsmaatregelen wordt geraamd op zo'n 0,6 % bbp. Ook zonder deze maatregelen zou het begrotingstekort in 2022 licht verslechteren. De toename van de belastingontvangsten als gevolg van de stijgende prijzen en de - zij het met enige vertraging - geïndexeerde lonen is immers onvoldoende om de impact van de eveneens stijgende primaire overheidsuitgaven en de neerwaartse herziening van het consumptievolume te compenseren.

Vanaf 2023 verdwijnt de negatieve impact van de in 2022 genomen tijdelijke maatregelen nagenoeg volledig. De neerwaartse bijstelling van het begrotingssaldo ten opzichte van de najaarsraming blijft evenwel gelijk. Enerzijds tempert de neerwaartse herziening van de economische activiteit de groei van de belastingontvangsten. Dit komt vooral tot uiting in een neerwaartse bijstelling van de vennootschapsbelasting, aangezien de sterk toenemende loonkosten de winsten drukken. Anderzijds blijven de primaire overheidsuitgaven, waarvan meer dan de helft automatisch gekoppeld is aan de gezondheidsindex en waarvan het overige deel ook in grote mate de prijsgroei volgt, sterk stijgen, ook in verhouding tot het bbp.

Ondanks de lichte verslechtering van het (primaire) begrotingssaldo ten opzichte van de najaarsraming wordt de schuldgraad van de overheid naar beneden bijgesteld in de hele projectieperiode. De hogere nominale bbp-groei zorgt immers voor een gunstiger noemereffect. Daartegenover staat wel dat de nominale rente op de overheidsschuld is gestegen. Eens de nominale bbp-groei normaliseert zullen de toenemende rentelasten een opwaarts effect hebben op de overheidsschuld. Dankzij de verlenging van de gemiddelde looptijd van de schuld de voorbije jaren, gebeurt dit wel slechts geleidelijk aan.

3. SAMENVATTING EN RISICO'S

De oorlog in Oekraïne heeft een belangrijke impact op de economische en budgettaire vooruitzichten, zowel voor de Europese economie als voor België. Ondanks de heel grote onzekerheid rond de verdere gebeurtenissen werd daarom toch besloten een update van de najaarsramingen van de Bank te maken. De huidige prognoses wijzen op een forse neerwaartse bijstelling van de groei in de laatste drie kwartalen van 2022. De impact daarvan op het jaargroecijfer voor dit jaar wordt wel nog getemperd door het betere vertrekpunt en de jaargroei blijft bijna 2,5 %. Volgend jaar valt de jaargroei, ondanks een verwacht herstel in de loop van dat jaar, nog wat verder terug tot een peil dat net boven de potentiële groei ligt. Hoewel de kwartaalgroei in de lente van dit jaar licht negatief wordt, veroorzaakt de oorlog dus geen zware economische recessie of stagflatie.

Door de hoger blijvende energieprijzen wordt ook de inflatie op korte termijn fors opwaarts bijgesteld. De inflatie ebt veel trager weg. Rekening houdend met de huidige futures-contracten zou de totale inflatie eind

dit jaar nog meer dan 5 % bedragen. Toch wijzen ook de huidige prognoses niet op een langdurige loonprijsspiraal: de inflatoire druk valt terug in de twee volgende jaren.

Zoals vermeld zijn de risico's rond deze voorspellingsoefening groter dan gebruikelijk. Deze analyse is gebaseerd op een scenario dat vandaag plausibel lijkt, maar dat zeker geen 'worst-case'-impact toont. De situatie op de energie- en grondstoffenmarkten verandert dagelijks en de reacties op bepaalde politieke gebeurtenissen in het conflict zijn soms vrij hevig, net als voor de financiële markten. Het is daarbij zeker niet uitgesloten dat het conflict verderescaleert en dat er bv. volledige stopzetting komt van de energie-invoer door de EU vanuit Rusland, naar het voorbeeld van wat nu al door de VS is beslist. Dat zou leiden tot zwaardere verstoringen van productieprocessen en een grotere macro-economische kost. Een snelle politieke oplossing voor het militaire conflict kan de vooruitzichten daarentegen rooskleuriger maken.

Tabel 21 - Samenvatting van de voornaamste resultaten

	2020	2021	2022r	2023r	2024r
GROEI (voor kalenderinvloeden gezuiverde gegevens)					1,9
Bbp naar volume	-5,7	6,1	2,4	1,5	1,9
Bijdragen tot de groei:					
Binnenlandse bestedingen, ongerekend voorraadwijziging	-5,7	6,1	1,9	2,1	2,1
Netto-uitvoer van goederen en diensten	0,4	0,7	0,5	-0,6	-0,1
Voorraadwijziging	-0,3	-0,7	-0,1	0,0	0,0
PRIJZEN EN KOSTEN					
Geharmoniseerde consumptieprijsindex	0,4	3,2	7,4	2,2	1,1
Gezondheidsindex	1,0	2,0	6,9	2,7	1,6
Onderliggende inflatie	1,4	1,3	2,9	2,5	2,0
Bbp-deflator	1,3	4,4	5,3	1,7	0,6
Ruilvoet	0,5	-0,7	-1,8	1,1	0,1
Uurloonkosten in de private sector ¹	4,3	0,1	5,1	5,4	2,4
ARBEIDSMARKT					
Binnenlandse werkgelegenheid (gemiddelde jaar-op-jaar verandering, in duizenden personen)	-0,8	84,6	59,8	16,3	43,6
Totaal arbeidsvolume ²	-8,5	6,6	3,6	2,3	1,8
Geharmoniseerde werkloosheidsgraad (in % van de beroepsbevolking van 15 jaar of ouder)	5,6	6,2	6,0	6,2	6,1
INKOMENS					
Reëel beschikbaar inkomen van de particulieren	0,9	0,6	0,6	3,2	2,3
Spaarquote van de particulieren (in % van het beschikbaar inkomen)	20,2	15,7	12,9	13,5	13,6
OVERHEIDSFINANCIËN					
Primair saldo (in % bbp)	-7,1	-4,0	-3,0	-2,7	-3,1
Financieringssaldo (in % bbp)	-9,1	-5,6	-4,4	-4,1	-4,5
Overheidsschuld (in % bbp)	112,8	107,7	105,3	106,9	109,5

Bronnen: EC, INR, Statbel, NBB.

¹ Inclusief de loonsubsidies (hoofdzakelijk de verminderingen van de bedrijfsvoorheffing) en de gerichte verlagingen van dewerkgeversbijdragen.

² Totaal aantal gewerkte uren in de economie

SIGMA

federatie van de algemeen vertegenwoordigers
van materieel voor openbare en privé-werken,
voor de bouw en de goederenbehandeling

